VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2011. gada 22. martā *

Lieta T-419/03

Altstoff Recycling Austria AG, agrāk — *Altstoff Recycling Austria AG* un *ARGEV Verpackungsverwertungs-Gesellschaft mbH*, Vīne (Austrija), ko pārstāv H. Volmans [*H. Wollmann*], advokāts,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja V. Melss [*W. Mölls*], pēc tam M. Melss [*M. Mölls*] un H. Gedinga [*H. Gading*], un visbeidzot — Melsa k-gs [*Mölls*] un R. Zauers [*R. Sauer*], pārstāvji,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — vācu.

ko atbalsta

EVA Erfassen und Verwerten von Altstoffen GmbH, Vīne, ko pārstāv A. Reidlingers [*A. Reidlinger*] un I. Hartungs [*I. Hartung*], advokāti,

un

Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte, Vīne, ko pārstāv K. Veselijs [*K. Wessely*], advokāts,

personas, kas iestājušās lietā,

par lūgumu atcelt Komisijas 2003. gada 16. oktobra Lēmuma 2004/208/EK par EKL 81. pantā un EEZ līguma 53. pantā noteiktās procedūras piemērošanu (Lietas COMP D3/35470 — *ARA* un COMP D3/35473 — *ARGEV*, *ARO*) (OV 2004, L 75, 59. lpp.) 2. un 3. pantu.

VISPĀRĒJĀ TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja I. Pelikānova [*I. Pelikánová*], tiesneši K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] un S. Soldevila Fragoso [*S. Soldevila Fragoso*] (referents),

sekretāre K. Andova [*K. Andová*],

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 15. jūnija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 *Altstoff Recycling Austria AG* (turpmāk tekstā — "*ARA*") ir privāta akciju sabiedrība, kura izveidota 1993. gadā un kuras īpašniece ir vienīgā akcionāre *Altstoff Recycling Austria Verein* (turpmāk tekstā — "*ARA* grupa"). *ARA* grupa ir uzņēmumu grupa, kas darbojas iepakojuma, iesaiņojuma un stikla iepakojuma, kā arī tirdzniecības jomā.

2 *ARA* Austrijā valsts līmenī vada iepakojuma savākšanas un reģenerācijas sistēmu. Faktu norises laikā šīs sistēmas ietvaros tā par atkritumu apsaimniekošanu ar ekonomiski neatkarīgiem sektoriāliem pārstrādes uzņēmumiem (turpmāk tekstā — "SPU") noslēdza līgumus, ar kuriem tai tika uzticēta iepakojuma savākšanas, šķirošanas, pārvadāšanas un reģenerācijas organizēšana. Katrs SPU bija atbildīgs par attiecīgo iepakojuma materiāla kategoriju. SPU savukārt noslēdza līgumus par pakalpojumu sniegšanu ar reģionālajiem partneriem, citiem vārdiem, uzņēmumiem vai teritoriālām apvienībām, kas konkrēti nodrošināja iepakojuma savākšanu, šķirošanu, pārvadāšanu un reģenerāciju (turpmāk tekstā — "partneru līgumi"). Kopā *ARA* un SPU veidoja "*ARA* sistēmu".

3 Faktu norises laikā *ARA* sistēmā ietilpa astoņi SPU, proti, *ARGEV Verpackungsverwertungs-Gesellschaft mbH* (turpmāk tekstā — "*ARGEV*"), kas bija atbildīga par metāla iepakojuma (metāls, dzelzs, alumīnijs) un vieglā iepakojuma (koks, keramika, plastmasa, kompozītmateriāls, tekstils) savākšanu, šķirošanu, pārvadāšanu un reģenerāciju; *Österreichischer Kunststoff Kreislauf AG* (turpmāk tekstā — "*ÖKK*"), kas bija atbildīga par plastmasas un tekstila iepakojuma reģenerāciju; *Aluminium-Recycling GmbH* (turpmāk tekstā — "*Alurec*"), kas bija atbildīga par *ARGEV* savāktā alumīnija iepakojuma reģenerāciju; *Arbeitsgemeinschaft Verbundmaterialien GmbH*, kas bija atbildīga par iepakojuma no kompozītmateriāla, izņemot kastes no kompozītmateriāla dzērieniem, reģenerāciju; *Verein für Holzpackmittel* (turpmāk tekstā — "*VHP*"), kas bija atbildīga par iepakojuma no koka reģenerāciju un daļēji arī tā savākšanu; *Ferropack Recycling GmbH* (turpmāk tekstā — "*Ferropack*"), kas bija atbildīga par *ARGEV* savāktā dzelzs iepakojuma reģenerāciju; *Altpapier-Recycling-Organisationsgesellschaft mbH* (turpmāk tekstā — "*ARO*"), kas bija atbildīga par papīra, kartona un rievotā kartona iepakojuma reģenerāciju, un, visbeidzot, *Austria Glas Recycling GmbH* (turpmāk tekstā — "*AGR*"), kas bija atbildīga par stikla iepakojuma reģenerāciju. 2009. gada 14. septembrī *ARA* sev pievienoja *ARGEV*, kā arī citus *ARA* sistēmas SPU, izņemot *AGR*.

4 Faktu norises laikā *ARGEV* vadīja trīs atkritumu savākšanas sistēmas — vienu vieglam mājsaimniecību iepakojumam, vienu mājsaimniecību metāla iepakojumam un vienu vieglam un metāla industrijas radītam iepakojumam. Faktu norises laikā *ARGEV* partneri bija *ARA* ar līdzdalību 11 % un *ARGEV* grupa, kuras sastāvā bija ap 100 locekļu, ieskaitot ražotājus un importētājus, uzņēmumus tirdzniecības nozarē, uzņēmumus iepakojuma nozarē un uzņēmumus atkritumu savākšanas un reģenerācijas nozarē.

5 *ARA* piedāvā savus pakalpojumus ikvienam Austrijas un ārvalstu uzņēmumam, uz ko tieši attiecas *Verordnung über die Vermeidung und Verwertung von Verpackungsabfällen und bestimmten Warenresten und die Einrichtung von Sammel- und Verwertungssystemen* ([Austrijas] Vides, jaunatnes un ģimenes lietu ministra noteikumi par atkritumu iepakojuma un noteiktu produktu atkritumu novēršanu un to reģenerāciju, un atkritumu savākšanas un reģenerācijas sistēmu ieviešanu) (*BGBl.*, 648/1996), kuri

stājās spēkā 1996. gada 1. decembrī (turpmāk tekstā — "noteikumi"). Noteikumu pamatā ir *Abfallwirtschaftsgesetz* ([Austrijas] Likums par atkritumu apsaimniekošanu) (*BGBl*., 434/1996) ar grozījumiem (*BGBl*., 102/2002) (turpmāk tekstā — "likums"), un ar tiem ir transponēta Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 20. decembra Direktīva 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu (OV L 365, 10. lpp.). *ARA* kā *ERS* pārstāvis īsteno licences partnera tiesības.

6 1994. gada 24. martā *Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte* (Federālā Nodarbināto un darba ņēmēju kamera, turpmāk tekstā — "*BAA*") iesniedza sūdzību par *ARA* sistēmu Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas Uzraudzības komitejā (turpmāk tekstā — "EBTA"). Šī sūdzība tālāk tika nodota Eiropas Komisijai.

7 1994. gada 30. jūnijā *ARA* un *ARGEV* paziņoja dažus nolīgumus EBTA, lai saņemtu negatīvu apstiprinājumu vai attiecīgi lēmumu par atbrīvojumu attiecīgajā kategorijā. Ar 1995. gada 21. marta vēstuli kompetence izvērtēt paziņotos nolīgumus tika nodota Komisijai.

8 *FRS Folien-Rücknahme-Service GmbH & Co. KG* un *Raiffeisen Umweltgesellschaft mbH* 1996. gada 8. maijā Komisijai iesniedza sūdzību par viena uzņēmuma izveides projektu, lai ieviestu atkritumu savākšanas un reģenerācijas sistēmu. Tomēr sūdzības iesniedzēji šo sūdzību neuzturēja.

9 Ar 2001. gada 28. augusta vēstuli *ARA* paziņoja Komisijai jaunus nolīgumus un kopā ar *ARGEV* lūdza apvienot to paziņošanas procedūras, lai saņemtu negatīvu apstiprinājumu vai attiecīgi lēmumu par atbrīvojumu attiecīgajā kategorijā saskaņā ar EKL 81. panta 3. punktu. Vienlaikus *ARO* darīja zināmu, ka tā ir iesaistīta procedūrā kā pieteicēja. Šī procedūra attiecās uz visiem nolīgumiem, uz kuriem balstīta *ARA* sistēma, proti:

— starp *ARA* un uzņēmumiem, uz kuriem attiecas noteikumi (bez kvotas), noslēgtajiem nolīgumiem par atbrīvošanos no pienākumiem un licenci;

— starp *ARA* un *ARGEV* noslēgto apsaimniekošanas līgumu kā piemēru standarta apsaimniekošanas līgumiem, kas tikuši noslēgti starp *ARA* un citiem SPU (*Arbeitsgemeinschaft Verbundmaterialien GmbH*, *ARO*, *AGR*, *Alurec*, *VHP*, *Ferropack* un *ÖKK*);

— starp *ARGEV* un *ÖKK* un starp *ARGEV* un *Alurec* noslēgtajiem apsaimniekošanas vai sadarbības līgumiem kā piemēriem standarta līgumiem, kas noslēgti starp *ARGEV* un *ÖKK*, *Alurec*, *Ferropack* un *VHP*;

— *ARGEV* un *ARO* ar to attiecīgajiem reģionālajiem partneriem noslēgtie līgumi.

10 *BAA* 1996. gada 19. februāra un 2002. gada 22. marta vēstulēs iepazīstināja Komisiju ar apsvērumiem par *ARA* sistēmu, atsaukdamās uz sūdzību, ko tā šajā sakarā bija iesniegusi 1994. gada 24. martā EBTA. Turklāt ar 2000. gada 27. aprīļa vēstuli *EVA Erfassen und Verwerten von Altstoffen GmbH* (turpmāk tekstā — "*EVA*") pret *ARA*

sistēmas uzņēmumiem iesniedza sūdzību, ar kuru tika atkārtota un papildināta sākotnējā, 1996. gada 8. maijā *FRS Folien-Rücknahme-Service* un *Raiffeisen Umweltgesellschaft* sagatavotā sūdzība.

11 Komisija 2002. gada 24. jūlijā pieņēma lēmumu par procedūras aizsākšanu šajā lietā.

12 Ar Komisijas 2002. gada 19. oktobra paziņojumu (OV C 252, 2. lpp.) tā trešām ieinteresētajām personām deva iespēju darīt zināmu to viedokli saskaņā ar Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17, Pirmās regulas par [EKL 81.] un [EKL 82.] panta īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.), ar grozījumiem 19. panta 3. punktu.

13 Pēc Komisijas formulētajiem komentāriem minētajā paziņojumā *ARA* un *ARGEV* paziņoja par četru saistību uzņemšanos, kuru starpā būtu jānorāda šādas:

— saistību uzņemšanās Nr. 1: sākot no 2000. gada 29. novembra *ARGEV* un *ARO* atsakās piemērot klauzulu par preferences režīma piemērošanu, par kuru tās vienojušās ar atkritumu savākšanas uzņēmumiem;

— saistību uzņemšanās Nr. 3: *ARGEV* nerada šķēršļus reģionālajiem partneriem strādāt ar *ARA* sistēmas konkurentiem, ne arī ar tiem noslēgt un izpildīt līgumus par kopīgu konteineru vai citu mājsaimniecību radīta iepakojuma savākšanas un/vai šķirošanas iekārtu izmantošanu; tomēr šī saistību uzņemšanās neierobežo *ARGEV* tiesības noteikt savas līgumiskās organizēšanas iespējas kopīgi izmantotai

iepakojuma savākšanas un reģenerācijas sistēmai un noteikt visus pasākumus, kas jāpiemēro, lai spētu izpildīt pienākumus, kas tai noteikti saskaņā ar likumu un lēmumu par atļaujas piešķiršanu;

— saistību uzņemšanās Nr. 4: *ARGEV* un *ARO* atkāpjas no līguma noteikumiem ar reģionālajiem partneriem, izbeidzoties līguma termiņam uz trim gadiem, ja vien līgumslēdzējas puses nav panākušas kopīgu vienošanos par līguma termiņa pagarināšanu augstākais par diviem gadiem; vēlākais pēc līguma piecu gadu termiņa beigām *ARGEV* un *ARO* no jauna piešķir pakalpojumu līguma slēgšanas tiesības procedūrā, kurā piemēroti konkurences noteikumi, kura ir pārskatāma un objektīva (visu veidu publiskais iepirkums, aicinājums iesniegt pieteikumu utt.).

14 2003. gada 16. oktobrī Komisija pieņēma Lēmumu 2004/208/EK par EKL 81. un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru (Lietas COMP D3/35470 — *ARA* un COMP D3/35473 — *ARGEV*, *ARO*) (OV 2004, L 75, 59. lpp.; turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums").

15 EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas ietvaros apstrīdētajā lēmumā tika identificēti vairāki tirgi. Vispirms tirgus, kurā darbojas savākšanas un individuālās otrreizējas lietošanas un reģenerācijas sistēmas, ir definēts kā "sistēmu tirgus". Savākšanas sistēmas attiecās uz uzņēmumiem, kuriem bija ar noteikumiem paredzēti pienākumi, lai beigu beigās tos no šiem pienākumiem atbrīvotu, vietā liekot vienotu otrreizējas lietošanas un reģenerācijas dienestu. Individuālās otrreizējas lietošanas un reģenerācijas sistēmas organizēja īpaši dienesti ikvienam uzņēmumam, kurš nevēlējās pievienoties pastāvošajām savākšanas sistēmām. Noteikumos paredzēto pienākumu kontekstā apskatāmais tirgus ietver tikai atkritumu iepakojumu.

16 Apstrīdētajā lēmumā ir precizēts, ka, tā kā funkcionāli nav iespējams apmainīties ar pakalpojumiem, tad sistēmu tirgū būtu jāveic nošķiršana starp sistēmu tirgu mājsaimniecību atkritumu un sistēmu tirgu lielo uzņēmumu un industrijas radīto atkritumu likvidēšanai.

17 Tālāk par to, ka SPU paši neveic lietota iepakojuma likvidēšanu, apstrīdētajā lēmumā tiek apskatīti otra līmeņa tirgi: lietota iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgi, kuros SPU darbojas kā savākšanas un šķirošanas pakalpojumu pasūtītāji un uzņēmumi, kā arī vietējās apvienības — kā minēto pakalpojumu sniedzēji. Ja ar apskatāmajiem pakalpojumiem funkcionāli nevar apmainīties, tad izšķiršanu veic atkarībā no atkritumu rašanās vietas starp mājsaimniecību radītā izlietotā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgu, no vienas puses, un industrijas radītā izlietotā iepakojuma tirgu, no otras puses. Tāpat mājsaimniecību radītā iepakojuma sektorā, ņemot vērā noteiktu materiālu īpatnības, ir iespējams nošķirt trīs tirgus, proti, makulatūras savākšanas, lietotas stikla taras savākšanas un vieglā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgu.

18 Visbeidzot, apstrīdētajā lēmumā ir nošķirts savākšanas un šķirošanas tirgus un savākto materiālu un izejvielu reģenerācijas pakalpojumu tirgus, jo savākto materiālu reģenerācijas organizēšana un izejvielu piedāvājums ir viena un tā paša produktu tirgus dažādi līmeņi. Apstrīdētajā lēmumā ir arī norādīts, ka ir tikpat daudz reģenerācijas pakalpojumu un izejvielu, cik materiālu kategoriju. Ir precizēts arī, ka vienai un tai pašai materiālu kategorijai nevar radīt atšķirību starp mājsaimniecību un industrijas radīto iepakojumu.

19 No ģeogrāfiskā viedokļa raugoties, attiecībā uz tirgus sistēmām un savākšanas un šķirošanas sistēmām saskaņā ar apstrīdēto lēmumu par pamatu ir jāņem Austrijas teritorija. Savukārt attiecībā uz reģenerācijas pakalpojumu un izejvielu tirgiem par pamatu būtu jāņem Eiropas Ekonomikas zona (EEZ).

20 Definējusi apskatāmos tirgus, Komisija izvērtēja partnerlīgumus un secināja, ka to rezultātā ir radīts jūtams konkurences ierobežojums EKL 81. panta 1. punkta izpratnē, pirmkārt, mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgos, izņemot līgumu starp *ARO* un teritoriālām apvienībām, un, otrkārt, industrijas radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgos. Šis ierobežojums izriet no pastāvošā noteikuma par teritoriālu ekskluzivitāti, kas labvēlīgi ietekmē ikvienu reģionālo *ARGEV* vai *ARO* partneri. Faktiski, ņemot vērā *ARGEV* un *ARO* dominējošo stāvokli pieprasījuma tirgū, līgumu darbības laikā ikvienam citam mājsaimniecību un industrijas radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas pakalpojumu sniedzējam iespēja piekļūt nozīmīgiem tirgiem vai arī nozīmīgas noieta iespējas ir bijušas liegtas.

21 Saskaņā ar apstrīdēto lēmumu attiecībā uz mājsaimniecību radīto iepakojumu identificētais ierobežojums esot būtisks EKL 81. panta 1. punkta izpratnē. Pieņemot, ka faktu norises laikā *ARGEV* bija galvenais savākšanas un šķirošanas pakalpojumu pasūtītājs, pakalpojumu sniegšanas līgumu, kuros bija ietverts noteikums par ekskluzivitāti, tīkls kopējā ģeogrāfiskajā tirgū radīja kumulatīvas sekas slēgt tirgu izslēgtajiem savākšanas un šķirošanas uzņēmumiem. No piedāvājuma viedokļa raugoties, ar teritorijas sakārtošanu saistītajiem iemesliem un vajadzīgo loģistiku atkritumu apsaimniekošanai nebija savienojama otras savākšanas infrastruktūras ieviešana. Tā saskaņā ar apstrīdēto lēmumu bija reāli uzskatīt, ka ikvienai savākšanas sistēmai, kas, iespējams, varēja sākt konkurēt ar *ARA* sistēmu, bija jāstrādā ar *ARA* sistēmas reģionālajiem partneriem, kā rezultātā izslēgtajiem savākšanas un šķirošanas uzņēmumiem nebija ticamas iespējas iedibināties tirgū. Tādējādi tika slēgta svarīga pieeja uz laiku līdz pat pieciem gadiem, kas ir maksimālais līgumu darbības termiņš.

22 Attiecībā uz industrijas radīto iepakojumu apstrīdētajā lēmumā ir secināts, ka faktu norises laikā *ARGEV* un *ARO* nebija galvenie savākšanas un šķirošanas pakalpojumu pieprasītāji. Šajā nozarē bija citas funkcionējošas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas, un atkritumu likvidēšanas uzņēmumi savus pakalpojumus varēja piedāvāt lielajiem atkritumu ražotājiem. Tomēr atbilstoši apstrīdētajam lēmumam konkurējošās sistēmas un lielie atkritumu ražotāji ekonomiskās nozīmes plānā neesot bijuši salīdzināmi ar *ARA* sistēmu, un šajā kontekstā ar identificēto ierobežojumu izslēgtajiem uzņēmumiem līgumu darbības laikā esot liegta nozīmīga pieeja un tādējādi būtiski ietekmēta konkurence.

23 Saskaņā ar apstrīdēto lēmumu pakalpojumu līgumos atrodamais noteikums par ekskluzivitāti tomēr esot bijis vajadzīgs savākšanas un šķirošanas infrastruktūras funkcionēšanai un ieviešanai, kas prasīja ievērojamas investīcijas un ļāva tieši īstenot vides tiesību normas. Tāpat fakts par visas savākšanas uzticēšanu vienam uzņēmumam attiecīgajā zonā uz laiku līdz augstākais pieciem gadiem ļāva līgumslēdzējām pusēm, pirmkārt, ilgtermiņā plānot un organizēt sniedzamos pakalpojumus un, otrkārt, īstenot cenu kritumu un pakalpojumu klāsta palielināšanu, tādējādi vairojot efektivitāti. Tādēļ reģionālajiem partneriem labvēlīgā ekskluzivitāte ļāva uzlabot tehniskā un ekonomiskā progresa radīšanu un veicināšanu un bija labvēlīga patērētājiem, kas saņēma taisnīgu peļņas daļu EKL 81. panta 3. punkta izpratnē. Tāpat noteikums par eksluzivitāti uz trijiem gadiem izrādījās esam nepiemērots ekonomisku iemeslu dēļ, lai garantētu ilgstošu un uzticamu savākšanas un šķirošanas pakalpojumu un nodrošinātu, ka reģionālie partneri veiktu investīcijas savākšanas un šķirošanas līgumu izpildei.

24 Saskaņā ar apstrīdēto lēmumu identificētais ierobežojums neesot bijis tāds, kas attiecīgajos tirgos izskauž konkurenci. Tomēr attiecībā uz mājsaimniecību radīto atkritumu savākšanu un šķirošanu Komisija veica turpinājumā minētos precizējumus.

25 Pirmkārt, attiecībā uz mājsaimniecību radīto atkritumu savākšanu apstrīdētajā lēmumā ir atzīts, ka jaunu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršana, vēlākais pēc pieciem gadiem, konkursa ietvaros garantēs brīvas konkurences apstākļus savākšanas zonās. Praksē tomēr ar vietu saistītu problēmu, ar vides un ainavas aizsardzību saistītu juridisku problēmu un patērētāju ieražu atkritumu savākšanas jomā dēļ nav iespējams ieviest otru mājsaimniecību radīto atkritumu savākšanas infrastruktūru. Ņemot vērā šo piedāvājuma apskatāmajā tirgū īpatnību, Komisija uzskatīja, ka mājsaimniecību tuvumā novietotie konteineri izlietotam iepakojumam ir elements, kā dēļ konkurence gluži vienkārši nav iespējama.

26 Ievērojot iepriekš minēto, Komisija secināja, ka absolūta pieeja jau esošajām savākšanas infrastruktūrām ir būtisks nosacījums konkurences stiprināšanai ne tikai pieprasījuma mājsaimniecību radīto atkritumu savākšanas pakalpojumu kontekstā, bet arī vertikāli izveidotā tirgū fizisku personu atstātā izlietotā iepakojuma pieņemšanas un reģenerācijas organizēšanā. Tādēļ atbilstoši apstrīdētajam lēmumam konkurence piedāvājuma kontekstā savākšanas pakalpojumu jomā varēja būt tikai tad, ja *ARGEV* nebūtu aizliegusi reģionālajiem partneriem slēgt līgumus par kopīgu konteineru izmantošanu ar *ARA* sistēmas konkurentiem.

27 Apstrīdētajā lēmumā ir konstatēts, ka saistību uzņemšanās Nr. 3 ietvaros *ARGEV* vēlējās šo kopējo lietošanu saistīt ar nozīmīgiem ierobežojumiem. Tā Komisija uzskatīja par vajadzīgu noteikt dažas izmaiņas, lai nodrošinātu, ka ir izpildīti nosacījumi, kas ļauj piešķirt atbrīvojumu saskaņā ar EKL 81. panta 3. punktu. Pirmkārt, *ARGEV* nedrīkstēja savākšanas uzņēmumus kavēt ar *ARA* un *ARGEV* konkurentiem noslēgt un izpildīt līgumus par kopīgu konteineru un citu izlietotā tirdzniecības iepakojuma savākšanas un šķirošanas iekārtu izmantošanu. Otrkārt, lai izvairītos no iespējas, ka *ARGEV* ievāc visu savākto iepakojumu un kavē konkurentus ievērot noteiktās kvotas, tā no reģionālajiem partneriem drīkstēja pieprasīt pierādījumus par to iepakojuma

daudzumu, kas atbilst *ARA* sistēmas daļai kopējā dažādu savākšanas sistēmu licencētā iepakojuma apjomā. Šī otrā saistība attiecās uz visiem uzņēmumiem, kas noslēguši partnerlīgumu savākšanai ar *ARGEV*, un tā bija spēkā, ciktāl konkurējošā sistēma pieprasīja attiecīgajā zonā kopīgu izmantošanu un sākot no datuma, kurā apskatāmajai sistēmai tika piešķirta piekrišana.

28 Otrkārt, attiecībā uz mājsaimniecību radīto atkritumu šķirošanas pakalpojumiem apstrīdētajā lēmumā ir secināts, ka iepakojuma šķirošana atkarībā no izmantotajiem materiāliem nozīmē sarežģītu tehnisku procesu, ka arī investīcijas, kuras citām šķirošanas operācijām būtu derīgas tikai ierobežotā apmērā. Ievērojamas investīcijas jaunu iekārtu ieviešanai *ARA* sistēma konkurentiem esot vērā ņemams šķērslis to iekļūšanai tirgū.

29 Lai gan *ARGEV* paziņoja, ka atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi brīvi esot varējuši konkurējošo sistēmu rīcībā nodot šķirošanas iekārtas, Komisija uzskatīja, ka saistību uzņemšanās Nr. 3 ietvaros tā tomēr esot gribējusi noteikt ievērojamus kopējas lietošanas ierobežojumus. Ņemot vērā brīvas pieejas šķirošanas iekārtām nozīmi konkurences eksistences mērķa labad, Komisija tādējādi uzskatīja par vajadzīgu atbrīvojumu atbilstoši EKL 81. panta 3. punktam pakārtot noteikumam, saskaņā ar kuru *ARGEV* nedrīkst atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumus kavēt noslēgt un izpildīt līgumus par kopīgu šķirošanas iekārtu izmantošanu.

30 Apstrīdētajā lēmumā it īpaši ir iekļauti šādi noteikumi:

"*2. pants*

EKL 81. panta 1. punkta un EEZ līguma 53. panta 1. punkta noteikumi ir atzīstami par nepiemērojamiem saskaņā ar EKL 81. panta 3. punktu un EEZ līguma 53. panta 3. punktu dažādiem līgumiem par savākšanu un šķirošanu, kurus *ARGEV* un *ARO* noslēgušas ar attiecīgiem reģionāliem partneriem un kuros ir ietverts noteikums par ekskluzivitāti, un kuru darbības termiņš ir vēlākais 2006. gada 31. decembris.

Atbrīvojums ir spēkā no 1994. gada 30. jūnija līdz 2006. gada 31. decembrim.

3. pants

2. pantā minētais atbrīvojums ir saistīts ar šādiem pienākumiem:

a) *ARGEV* neliegs savākšanas uzņēmumiem nedz noslēgt ar *ARA* sistēmas konkurentiem līgumus par kopīgu konteineru un citu mājsaimniecību radītā izlietotā tirdzniecības iepakojuma savākšanas un šķirošanas iekārtu izmantošanu, nedz arī šos līgumus izpildīt;

b) *ARGEV* nepieprasīs no savākšanas uzņēmumiem tai iesniegt apstiprinājumu tikai par iepakojuma apjomu, kas atbilst *ARA* sistēmas daļai no visa sistēmām piešķirtā mājsaimniecību radītā iepakojuma apjoma noteiktām materiālu kategorijām. Šajā gadījumā *ARGEV* var samazināt savākšanas līguma 3.1.1. punktā minēto atlīdzību šī punkta pirmajā teikumā minētajās proporcijās. Attiecībā uz savākšanas līguma 3.1.2. un 3.1.3. punktā minēto atlīdzību nozīme ir *ARGEV* iesniegtajiem pierādījumiem. Šo pienākumu nosaka visiem savākšanas uzņēmumiem, ar kuriem *ARGEV* ir noslēgusi partnerlīgumu."

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

31 Ar prasības pieteikumu, kas iesniegts Pirmās instances tiesas kancelejā 2003. gada 22. decembrī, *ARA* un *ARGEV* cēla šo prasību.

32 Ar atsevišķu dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā reģistrēts tajā pašā dienā, *ARA* un *ARGEV* pieprasīja apturēt apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punkta izpildi (lieta T-419/03 R). Ar 2004. gada 11. marta vēstuli tās šo prasību atsauca. Ar Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 2004. gada 26. marta rīkojumu lietā T-419/03 R lieta tika izslēgta no reģistra un lēmums par tiesāšanās izdevumiem tika atlikts.

33 Atsevišķos dokumentos, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegti attiecīgi 2004. gada 19. februārī un 23. aprīlī, *EVA* un *BAA* lūdza atļauju iestāties šajā lietā Komisijas prasījumu atbalstam. Ar 2005. gada 20. janvāra rīkojumu Pirmās instances tiesas pirmās palātas priekšsēdētājs atļāva iestāties lietā *EVA* un *BAA*. Personas, kas iestājušās lietā, iesniedza savus procesuālos rakstus 2005. gada 17. maijā.

34 2007. gada 16. septembrī tiesas sastāva daļējas maiņas rezultātā lieta tika nodota izskatīšanai Pirmās instances tiesas otrajai palātai un tika noteikts jauns tiesnesis referents.

35 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Pirmās instances tiesa (otrā palāta) 2009. gada 8. jūlijā nolēma uzsākt mutvārdu procesu. 2009. gada 12. augustā lietas dalībnieki parakstīja ziņojumu tiesas sēdē, par tiesas sēdes datumu nosakot 2009. gada 29. septembri.

36 2009. gada 14. septembrī *ARA* (turpmāk tekstā — "prasītāja") Pirmās instances tiesu informēja, kā tā ir pārņēmusi *ARGEV*, kā arī citus *ARA* sistēmas SPU, izņemot *AGR*.

37 2009. gada 21. septembrī Pirmās instances tiesa izskatīja prasītājas lūgumu apturēt tiesvedību saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 77. pantu. Ar 2009. gada 22. septembra rīkojumu Pirmās instances tiesa apturēja tiesvedību uz sešiem mēnešiem.

38 Tiesvedība atsākās 2010. gada 23. martā, un tiesas sēde notika 2010. gada 15. jūnijā.

39 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai [agrāk — Pirmās instances tiesa] ir šādi:

— atcelt apstrīdētā lēmuma 2. un 3. pantu;

— pakārtoti — atcelt apstrīdētā lēmuma 3. pantu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

40 Komisijas, *EVA* un *BAA* prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

41 Tiesas sēdē Komisija paziņoja, ka atsakās no *ARA* iesniegtā iebilduma saistībā ar prasības nepieņemamību, un tas tika ierakstīts tiesas sēdes protokolā.

42 Prasītāja min sešus pamatus savas prasības pamatojumam. Pirmais pamats ir saistīts ar EKL 81. panta un Regulas Nr. 17 2. panta pārkāpumu. Otrais pamats ir saistīts ar pakalpojumu līgumu saderību ar Komisijas 1999. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 2790/99 par [EKL] 81. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu vienošanos un saskaņotu darbību kategorijām (OV L 336, 21. lpp.) nosacījumiem. Trešais pamats ir saistīts ar to, ka apstrīdētā lēmuma 2. un 3. pantā neesot ievērotas *essential-facilities* doktrīnas prasības. Ceturtais pamats ir saistīts ar to, ka apstrīdētajā lēmumā

paredzētie noteikumi nav izpildāmi. Piektais pamats ir saistīts ar apstrīdētajā lēmumā minēto noteikumu nesamērīgo raksturu, un sestais pamats ir saistīts ar pretrunām, kas vērojamas apstrīdētā lēmuma rezolutīvajā un motīvu daļā.

43 Vispirms Komisija attiecībā uz argumentu par saiknes trūkumu starp konkurences ierobežojumu un noteikto pienākumu saistībā ar prasītājas tiesībām veidot savu sistēmu un precizitātes trūkumu apstrīdētajā lēmumā norāda, ka atbildes rakstā ir izvirzīti jauni pamati, kas tādējādi neesot pieņemami. Tāpat tā uzskata, ka prasītājas arguments par izmaksu sadali esot tiesas sēdē izvirzīts jauns pamats un tādēļ nepieņemams.

44 Šajā ziņā Vispārējā tiesa atgādina, ka saskaņā ar Reglamenta 48. panta 2. punkta pirmo daļu jaunu pamatu izvirzīšana tiesvedības laikā ir aizliegta vismaz, ja šie pamati nav balstīti uz tādiem tiesību vai faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā. Šajā sakarā pamats, kas tikai papildina iepriekš tieši vai netieši izvirzītu pamatu un kas ir cieši saistīts ar to, ir jāatzīst par pieņemamu (skat. Pirmās instances tiesas 2003. gada 10. aprīļa spriedumu lietā T-195/00 *Travelex Global and Financial Services* un *Interpayment Services*/Komisija, *Recueil*, II-1677. lpp., 33. un 34. punkts, un 2007. gada 24. maija spriedumu lietā T-151/01 *Duales System Deutschland*/Komisija, Krājums, II-1607. lpp., 71. punkts).

45 Šajā gadījumā jāteic, ka par jauniem uzskatītie pamati ir atzīstami kā prasītājas minēto argumentu papildinājumi, atbildot uz Komisijas atbildes rakstā minēto attiecībā uz ceturto pamatu par noteikumu izpildes neiespējamību, attiecībā uz piekto argumentu par noteikumu samērīgumu un — sesto argumentu par pretrunu esamību apstrīdētā lēmuma motīvu un rezolutīvajā daļā.

46 Tādēļ Komisijas apgalvojums par jaunu pamatu nepieņemamību ir jānoraida.

Par pirmo pamatu, kas saistīts ar EKL 81. panta un Regulas Nr. 17 2. panta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

47 Prasītāja uzskata, ka partnerlīgumos nav neviena noteikuma, no kā varētu izsecināt, ka tieši vai netieši ir spēkā uz to attiecināms ekskluzīvs pienākums. Tā norāda, ka, lai arī tā ir aprobežojusies un nolēmusi sadarboties tik ar vienu reģionālo partneri katrā savākšanas zonā, nekas neliedz to uzticēt darīt citiem iepakojuma savākšanas un/vai šķirošanas uzņēmumiem ikvienā līgumdarbības zonā. Turklāt apgalvotās konkurenci ierobežojošās sekas izrietot no komutatīva līguma, ar kuru privāts vai komerciāls patērētājs apmierina savas vajadzības un tādējādi tās neietilpst EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas jomā.

48 Prasītāja arī norāda, ka lēmums aprobežoties nenozīmējot, ka katrā savākšanas zonā paliek viens partneris, kurš savu darbību var veikt alternatīvas savākšanas sistēmas ietvaros. Pamatojot apgalvojumu, tā norāda, ka praksē potenciālo partneru izvēle tiek paplašināta tādēļ, ka industrijas radītā iepakojuma likvidēšanas laikā atkritumu ražotājs brīvi var izvēlēties savākšanas uzņēmumu, kurš iepakojumu aizgādās uz *ARA* sistēmas pieņemšanas punktiem. Tas nozīmējot, ka dažādos savākšanas reģionos paralēli prasītājas reģionālajam partnerim mājsaimniecību radīto atkritumu savākšanai aktīvi darbojas vairāki citi savākšanas uzņēmumi. Prasītāja piebilst, ka mājsaimniecību radīto atkritumu likvidēšanas laikā *AGR* un *ARO* ikvienā savākšanas zonā organizējot savākšanas sistēmas, kas bieži apkalpo citus reģionālos partnerus. Tādējādi

neeksistējot "savākšanas uzņēmumu vietējie monopoli", un Komisijai esot vajadzējis sniegt negatīvu apstiprinājumu šiem līgumiem, piemērojot Regulas Nr. 17 2. pantu.

49 Komisija un personas, kas iestājušās lietā, apstrīd visus prasītājas izvirzītos argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

50 Prasītājas skatījumā partnerlīgumos nav ietverts neviens noteikums, no kā varētu izsecināt, ka tieši vai netieši ir spēkā uz to attiecināms ekskluzīvs pienākums. Šis arguments būtu jāizvērtē vispirms.

51 No partnerlīgumu vērtējuma izriet, ka tajos nav neviena savākšanas un/vai šķirošanas partneriem labvēlīga formālas teritoriālas ekskluzivitātes noteikuma. Faktiski neviens noteikums prasītāju nesaista stāties līgumattiecībās ar vienu savākšanas un/vai šķirošanas partneri reģionā. Tādēļ Vispārējās tiesas ziņā ir vērtēt, vai Komisija attiecīgā tirgus īpašajos apstākļos pietiekami ir pierādījusi, ka uz noteiktu laiku ar vienu vienīgu savākšanas un/vai šķirošanas partneri noslēgtie līgumi reāli darbojas kā saistoša ekskluzivitāte, kas rada konkurences ierobežojumus. Tālāk būtu jāpārbauda attiecīgā gadījumā, vai identificētais konkurences ierobežojums ir pietiekami nozīmīgs, lai radītu EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu. Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru Komisijas aktu pārbaudei tiesā, kas prasa sarežģītu ekonomisku vērtējumu, būtu jāaprobežojas ar procesuālo noteikumu un motīvu vērtējumu, kā arī faktu materiālu precizitāti, acīmredzamas kļūdas vērtējumā neesamību un pilnvaru nepareizu izmantošanu (skat. Pirmās instances tiesas 2003. gada 23. oktobra spriedumu

lietā T-65/98 *Van den Bergh Foods*/Komisija, *Recueil*, II-4653. lpp., 80. punkts un tajā minētā judikatūra).

52 Atbilstoši šim Komisijas veiktajam līgumu vērtējumam prasītāja ir plānojusi vien līgumattiecības ar vienu savākšanas un/vai šķirošanas partneri reģionā uz trim līdz pieciem gadiem (skat. apstrīdētā lēmuma 95., 111. un 220. apsvērumu), un tas — atbilstoši prasītājas teiktajam — ir izskaidrojams ar to, ka tās vajadzības attiecībā uz apskatāmajiem pakalpojumiem ir spējis apmierināt viens līgumpartneris.

53 Faktiski no partnerlīgumiem izriet prasītājas vēlme piešķirt mājsaimniecības radīto iepakojumu savākšanas un/vai šķirošanas pakalpojumu sniegšanas tiesības vienam partnerim reģionā uz laiku no trim līdz pieciem gadiem. Nekas no minētajiem līgumiem neļauj secināt, ka prasītāja šī perioda laikā varētu atteikties no ierobežojuma, ko tā noteikusi, un lūgt citiem savākšanas un/vai šķirošanas uzņēmumiem vienlaicīgi sniegt minētos pakalpojumus attiecīgajā savākšanas reģionā, piemēram, lai pretotos licencēto iepakojuma apjomu pieaugumam.

54 Turklāt citi partnerlīgumu elementi ļauj secināt, ka papildu partnera līdzdalība attiecīgajā teritorijā ir izslēgta. Tā reģionālajiem partneriem ir paredzēta atlīdzības maiņa, ja tiek grozīta savākšanas sistēma vai apjomu robeža. Tāpat aicinājumi iesniegt piedāvājumus uzņēmumiem, kas vēlas, lai tiem tiktu piešķirtas līguma slēgšanas tiesības, vienmēr ir jāattiecina uz attiecīgo savākšanas reģionu kopumā.

55 No iepriekš minētā izriet, ka partnerlīgumu darbības laikā izslēgtie uzņēmumi nevar iesniegt savus piedāvājumus (skat. apstrīdētā lēmuma 221.–223., 228. un 236. apsvērumu). Tādēļ, pat ja šajā ziņā nav nevienas formālas normas, partnerlīgumiem ir tieši tādas pašas sekas kā iekļaujot katram savākšanas un/vai šķirošanas partnerim labvēlīgu noteikumu par teritoriālu ekskluzivitāti. Tāpēc nav nozīmes prasītājas minētajam argumentam par ekskluzivitātes pienākuma neesamību.

56 Attiecībā uz analīzi par partnerlīgumu konkurenci ierobežojošo ietekmi ir jāprecizē, ka saskaņā ar judikatūru Komisijas vērtējuma par to, vai pastāv vērā ņemams konkurences ierobežojums EKL 81. panta 1. punkta izpratnē, pamatojuma izvērtēšanas ietvaros Vispārējā tiesa nevar aprobežoties ar ekskluzivitātes elementiem, kas apskatīti atsevišķi, un tikai atsaucoties uz ierobežojumiem, kas noteikti ar partnerlīgumiem dažādos savākšanas reģionos (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Van den Bergh Foods*/Komisija, 82. punkts). Faktiski attiecībā uz jautājumu par to, vai uz prasītājas partnerlīgumiem attiecas EKL 81. panta 1. punkta ierobežojums, saskaņā ar judikatūru būtu jāizvērtē, vai visi līdzīgie līgumi, kas noslēgti attiecīgajā tirgū, un citi attiecīgo līgumu ekonomiskā un juridiskā konteksta elementi liecina par to, ka visu šo līgumu rezultātā jauniem konkurentiem pieeja šim tirgum ir liegta. Ja no šā vērtējuma izriet, ka tā nav, individuālie līgumi, kas veido līgumu virkni, nevar apdraudēt konkurenci EKL 85. panta 1. punkta izpratnē. Turpretī, ja vērtējums atklāj, ka pieeja tirgum ir sarežģīta, būtu jāanalizē, ciktāl strīdīgie līgumi veicina kopējo seku rašanos, ņemot vērā, ka ir aizliegti tikai tie līgumi, kas būtiski veicina iespējamo tirgus sadali (skat. Tiesas 1991. gada 28. februāra spriedumu lietā C-234/89 *Delimitis*, *Recueil*, I-935. lpp., 23. un 24. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Van den Bergh Foods*/Komisija, 83. punkts).

57 Komisija apstrīdētā lēmuma 176. apsvērumā konstatēja, ka mājsaimniecību radītā iepakojuma jomā *ARA* sistēma ir vienīgā savākšanas un reģenerācijas sistēma, kas

pārklāj visu Austrijas valsts teritoriju un ietver visus materiālu veidus, izņemot kompozītkartonu dzērienu iepakošanai. No apstrīdētā lēmuma 182. apsvēruma izriet — un to nav apstrīdējusi arī prasītāja —, ka tā ir vislielākais atkritumu likvidēšanas pakalpojumu pieprasītājs.

58 Ciktāl partnerlīgumus ir noslēdzis lielākais atkritumu likvidēšanas pakalpojumu pieprasītājs, proti, prasītāja, praktiskas šī līgumu tīkla ieviešanas sekas ir pieejas tirgum slēgšana izslēgtajiem savākšanas un šķirošanas uzņēmumiem un tas, ka attiecībā uz piedāvājumu konkurence ir ierobežota mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgū līguma darbības laikā, proti, no trim līdz pieciem gadiem.

59 Pieņemot, ka prasītājas īstenotie partnerlīgumi ir spēkā visā Austrijas teritorijā, šis konkurences ierobežojums nevar palikt tikai vienam savākšanas reģionam. Tam būs sekas visā šajā teritorijā un līdz ar to visā attiecīgajā ģeogrāfiskajā savākšanas un šķirošanas tirgū (skat. apstrīdētā lēmuma 226. apsvērumu). Tā izslēgtajiem uzņēmumiem esot grūtības gan apiet līgumu tīklu un iekļūt Austrijas mājsaimniecību radīto atkritumu savākšanas un šķirošanas tirgū, gan arī izdzīvot minētajā tirgū.

60 Šo situāciju sarežģī papildu apstākļi pieejai mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgum. Faktiski pamati saistībā ar teritorijas sakārtošanu un vajadzīgo loģistiku atkritumu apsaimniekošanai nav savienojami ar citu mājsaimniecību radīto atkritumu savākšanas iekārtu uzstādīšanu (skat. apstrīdētā lēmuma 227. apsvērumu), kas apstiprina šajā sakarā Austrijas iestāžu izdarītos apsvērumus (skat. apstrīdētā lēmuma 285. apsvērumu). Tā, lai nodrošinātu savākšanas un šķirošanas pakalpojumus no pašas darbības sākuma, iespējamie *ARA* sistēmas konkurenti ar citiem savākšanas uzņēmumiem nevarot noslēgt līgumus par papildu savākšanas infrastruktūras ierīkošanu paralēli jau esošajiem konteineriem un tādējādi esot spiesti sadarboties ar prasītājas savākšanas partneriem. Piemēram, konkurējošajai sistēmai

Öko-Box daļēji esot jāizmanto prasītājas savākšanas sistēmas, lai attīstītu savu ar kompozītkartona dzērienu iepakojuma savākšanu un reģenerāciju saistīto darbību (skat. apstrīdētā lēmuma 177. un 227. apsvērumu), ko prasītāja arī nav apstrīdējusi.

61 Attiecībā uz šķirošanas infrastruktūru prasītāja neapstrīd Komisijas konstatēto, ka pieeja tirgum ir apgrūtināta, jo jaunu šķirošanas iekārtu uzstādīšanai ir nepieciešamas būtiskas investīcijas, kas nozīmē ievērojamu apgrūtinājumu pieejai mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgum (skat. apstrīdētā lēmuma 318. apsvērumu).

62 Visi šie apstākļi ir mudinājuši Komisiju apstrīdētā lēmuma 227. apsvērumā secināt, ka "svarīgi ir tas, ka līgumu ar reģionālajiem partneriem darbības laikā izslēgtajiem savākšanas un šķirošanas uzņēmumiem attiecīgajā tirgū dažādās teritorijās, kur līgumi ir spēkā, ir parādījušās jūtamas, t.i., ievērojamas piedāvājuma iespējas". Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 236. apsvērumu šis secinājums attiecas arī uz šķirošanas uzņēmumiem.

63 No iepriekš minētā izriet, ka ierobežojuma, kas saista prasītāju, vienīgās sekas nav pašas brīvas darbības ierobežošana. Faktiski ar to attiecībā uz piedāvājumu izslēgtajiem mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas uzņēmumiem tiek ierobežota piekļuve tirgum, jo ar minētajiem uzņēmumiem tiek ierobežotas iespējas darboties šajā tirgū. Tā atšķirībā no prasītājas viedokļa šīs sekas pārsniedza komutatīvā līguma paredzēto, kuru noslēdzot privāts vai komerciāls patērētājs apmierina savas vajadzības. Tādējādi Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatīdama, ka partnerlīgumu tīkls slēdz attiecīgo tirgu minētajiem uzņēmumiem, tādējādi radot vērā ņemamu konkurences ierobežojumu EKL 81. panta 1. punkta izpratnē.

Tāpēc saistībā ar Komisijai paziņoto partnerlīgumu tīklu nevar saņemt negatīvu apstiprinājumu saskaņā ar Regulas Nr. 17 2. pantu.

64 Konstatēdama vērā ņemamu konkurences ierobežojumu, Komisija apstrīdētā lēmuma 275., 276. un 316. apsvērumā atzina, ka partnerlīgumi esot attaisnojami no savākšanas un šķirošanas darbību viedokļa apsaimniekošanas un efektivitātes iemeslu dēļ, uzticama savākšanas pakalpojuma nodrošināšanas vajadzībām, kā arī nepieciešamību nodrošināt plānošanas un investīciju drošību, tādējādi izpildot savākšanas un šķirošanas pakalpojumu līgumu. Komisijas skatījumā šis ekskluzivitātes pienākums tādējādi ir neapstrīdams ierobežojums racionālas savākšanas un šķirošanas darbību Austrijas tirgū plānošanas mērķa ierobežojums EKL 81. panta 3. punkta izpratnē (skat. apstrīdētā lēmuma 268.–287. un 316. apsvērumu).

65 Tai pat laikā Komisija uzskatīja, ka šis konkurences ierobežojums mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgū var būt pamats konkurences ierobežojumam augšupējā tirgū, citiem vārdiem, mājsaimniecību radītā iepakojuma likvidēšanas sistēmu tirgū, ja prasītājai izdodas saviem partneriem noteikt ekskluzivitāti *de facto* savākšanas un šķirošanas pakalpojumu sniegšanā (skat. apstrīdētā lēmuma 230., 234. un 286. apsvērumu). Faktiski šī ekskluzivitāte ļauj tās potenciālajiem konkurentiem noslēgt pieeju savākšanas un šķirošanas infrastruktūrai. Šādā situācijā tiem nebūtu iespējas apiet prasītājas radīto līgumu tīklu, jo mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgū nav citu savākšanas un šķirošanas uzņēmumu, kas tai no pašu darbību sākuma varētu sniegt pakalpojumus ar konkurētspējīgiem nosacījumiem. Tā prasītājas saistība līgumiski saistīties tikai ar vienu savākšanas un/vai šķirošanas partneri reģionā varētu novest pie konkurences ierobežojuma mājsaimniecību radītā iepakojuma likvidēšanas sistēmu tirgū, kas noteikti izpaustos

kā pieprasījuma pēc savākšanas un šķirošanas pakalpojumu samazināšanās mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgū (skat. apstrīdētā lēmuma 287. apsvērumu).

66 Tādējādi atšķirībā no tā, ko apstiprina prasītāja, problēma nav tajā, ka partnerlīgumi ir pamats "savākšanas uzņēmumu vietējo monopolu" radīšanai, kas ir pretrunā EKL 81. panta 1. punktam, bet gan, ka konkurences ierobežojums mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgū 65. punktā minētajos apstākļos ļauj izskaust konkurenci mājsaimniecību radītā iepakojuma likvidēšanas sistēmu tirgū, tādējādi ierobežojot pieprasījumu pēc savākšanas un šķirošanas pakalpojumiem mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgū.

67 Šajā gadījumā Komisija apstrīdētā lēmuma 231., 234. un 236. apsvērumā atzina, ka prasītāja neaizliedz kopīgu savākšanas un šķirošanas infrastruktūras lietošanu. Tomēr Komisija uzskatīja, ka dažas tiesības, ko prasītāja ir paturējusi saskaņā ar saistību uzņemšanos Nr. 3, tā varētu izmantot, lai saviem potenciālajiem konkurentiem apgrūtinātu pieeju tirgum. Šāda riska novēršanai Komisija nolēma prasītājai noteikt divus apstrīdētā lēmuma 3. pantā paredzētos un šī sprieduma 27. punktā minētos pienākumus saskaņā ar Regulas Nr. 17 8. panta 1. punktu (skat. apstrīdētā lēmuma 287., 288. un 318. apsvērumu).

68 Faktiski Komisijas skatījumā iespēja, ka prasītāja varētu gūt labumu no tā, ka katrā reģionā ir tikai viens savākšanas un šķirošanas partneris, un tiesībām, ko tā sev paturējusi saskaņā ar saistību uzņemšanos Nr. 3 konkurences likvidēšanai mājsaimniecību radītā iepakojuma likvidēšanas sistēmu tirgū, pamato apstrīdētā lēmuma 3. pantā minēto pienākumu noteikšanu. Ar šiem noteikumiem, kuri būtībā kalpo tam, lai prasītāju kavētu kopīgi lietot savākšanas un šķirošanas infrastruktūru, un kopīgas lietošanas gadījumā piesavināties sev nepiederošo savāktā iepakojuma daļu, ļauj izvairīties no iespējas, ka prasītāja kavē pieeju konkurējošām sistēmām jau esošajām savākšanas un šķirošanas infrastruktūrām un ka tā varētu ierobežot konkurenci mājsaimniecību

radītā iepakojuma likvidēšanas sistēmu tirgū un tādējādi ierobežo pieprasījumu pēc savākšanas un šķirošanas pakalpojumiem mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgū.

69 Prasītāja apstrīd šo secinājumu, apgalvodama, ka potenciālo partneru izvēle esot liela, jo attiecībā uz industrijas radītā iepakojuma likvidēšanu atkritumu radītāji brīvi izvēlas savus reģionālos partnerus un ka attiecībā uz mājsaimniecību radītā iepakojuma likvidēšanu *AGR* un *ARO* katrā savākšanas reģionā organizē savākšanas sistēmas, bieži vien piesaistot citus reģionālos partnerus.

70 Pirmkārt, attiecībā uz industrijas radītā iepakojuma likvidēšanu, no vienas puses, ir jānorāda — kā tas atšķirībā no prasītājas apgalvotā izriet no lietas materiālos atrodamajiem dokumentiem —, ka ir spēkā tikai viens partnerlīgums industrijas un mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanai, saskaņā ar kuru tikai vien prasītājas partneris nodrošina šo divu veidu iepakojuma savākšanas pakalpojumus. Atbilstoši minētajam līgumam šos divus iepakojumu veidus var savākt vienlaicīgi. Tas, ka tikai vienam partnerim ir jānodrošina šo divu iepakojuma veidu savākšana, tādējādi izslēdz iespēju uzņēmumiem, kas ir specializējušies tikai viena no minēto iepakojumu veidiem savākšanā, kļūt par savākšanas partneri. Tomēr prasītājas skatījumā šis apstāklis tos nekavē iekļūt tirgū, jo tie var piedāvāt pārvadāšanas vai industrijas radītā iepakojuma savākšanas pakalpojumus minēto atkritumu radītājiem saskaņā ar šī sprieduma 75. punktā minētajiem nosacījumiem.

71 No otras puses, ir jāprecizē, ka mājsaimniecību un industrijas radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgos ir vērojamas pietiekami būtiskas atšķirības, lai savākšanas un šķirošanas uzņēmumi, kas specializējušies vienā no šiem diviem tirgiem, nevarētu būt aizstājami un ka minētie uzņēmumi nevarētu savus pakalpojumus sniegt citā tirgū. Komisija ir konstatējusi — un prasītāja šai sakarā nav iesniegusi pretējus pierādījumus —, ka savākšanas un šķirošanas pakalpojumi ir jāorganizē citādi, ņemot

vērā dažādas īpašas savākšanas un šķirošanas vajadzības (skat. apstrīdētā lēmuma 161. apsvērumu).

72 Faktiski attiecībā uz šķirošanu lielie uzņēmumi rada vislielāko iepakojuma apjomu, kas tiek izvietoti ražošanas vietās, tos sašķirojot pēc materiāla veida. Šī iemesla dēļ nav nepieciešams izveidot infrastruktūru industrijas radītā iepakojuma šķirošanai, kā tas savukārt ir paredzēts mājsaimniecību radītajam iepakojumam, un tādēļ partnerlīgums ļauj savākšanas partnerim piemērot sankcijas iepakojuma piegādātājiem, kas piegādā nesašķirotu iepakojumu.

73 Tāpat attiecībā uz savākšanu — kā tas, vispirmām kārtām, izriet no partnerlīguma — industrijas radītā iepakojuma savākšanai ir raksturīgas noteiktas īpatnības salīdzinājumā ar mājsaimniecības radītā iepakojuma šķirošanu. Turklāt industrijas radītā iepakojuma gadījumā savākšanas partneris rīkojas kā reģionāls iepakojuma pieņemšanas centrs. Tā galvenā nodarbošanās ir saņemt lielo industrijas atkritumu radītāju, kuri darbojas kā atkritumu piegādātāji, piegādātos materiālus un izdot visus piegādāto materiālu svēršanas dokumentus saskaņā ar Austrijas tiesību aktiem, lai pārbaudītu, vai ir tikuši sasniegti minimālie apjomi (skat. apstrīdētā lēmuma 166. apsvērumu). Tādēļ atkritumu radītāju pienākums ir nogādāt sašķirotos materiālus līdz to pieņemšanas punktam. Pakārtoti īpaši industriālos reģionos savākšanas partneris piedāvā arī savākšanas pakalpojumu, ļaujot licencēto iepakojumu savākt tā rašanās vietā, no kā saskaņā ar prasītājas norādīto atkritumu radītāji var atteikties. Savukārt mājsaimniecību radītā iepakojuma gadījumā no partnerlīguma izriet, ka savākšanas pakalpojums izpaužas kā regulāra savākšanas konteineru iztukšošana un atkritumu maisu savākšana, ko veic savākšanas partneris saskaņā ar tā izstrādātu savākšanas plānu noteiktās dienās, kā arī kā no mājsaimniecībām savākto atkritumu transportēšana līdz šķirošanas iekārtām, turklāt šķirošanas partneris attiecībā pret *ARA* ir atbildīgs par savāktā iepakojuma kvalitāti.

74 Tādējādi pastāv vērā ņemamas atšķirības starp mājsaimniecību un industrijas radītā iepakojuma savākšanu. Kā jau tas tika konstatēts apstrīdētajā lēmumā, funkcionāli nevar aizstāt mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas pakalpojumu ar industrijas radītā iepakojuma savākšanas pakalpojumu (skat. apstrīdētā lēmuma 162. apsvērumu).

75 Proti, prasītāja uzskata, ka izslēgtie savākšanas uzņēmumi varēja savus pakalpojumus industrijas radīto iepakojumu savākšanas un šķirošanas tirgū piedāvāt atkritumu radītājiem, kuriem savi atkritumi jātransportē līdz to pieņemšanas punktam, vai pat tiem piedāvāt to savākt, tādējādi konkurējot ar savākšanas partneru piedāvātajiem pakalpojumiem īpaši industrializētos reģionos. Tomēr, tā kā mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas pakalpojumu funkcionāli nevar aizstāt ar industrijas radītā iepakojuma savākšanas pakalpojumu, ir jāpieņem, ka mājsaimniecību sektorā specializējušies uzņēmumi principā nevar piedāvāt industrijas radītā iepakojuma savākšanas pakalpojumus. Tādēļ tam, ka industriālo atkritumu radītāji brīvi var izvēlēties savu līgumpartneri, šajā lietā nav nekādas nozīmes.

76 Otrkārt, attiecībā uz mājsaimniecību radītās makulatūras likvidēšanu Komisija — un to arī neapstrīdēja prasītāja — apstrīdētā lēmuma 157. apsvērumā konstatēja, ka "*ARO* uzpērk noteikto apjomu tikai no vietējām makulatūras savākšanas vietām", kas funkcionēja pirms *ARA* sistēmas ieviešanas. Atbilstoši apstrīdētā lēmuma 158. apsvērumam situācija ir tieši tāda pati attiecībā uz izlietotas stikla taras likvidēšanu.

77 No iepriekš minētā izriet, ka nav iespējams, ka izslēgtie mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas uzņēmumi, no vienas puses, var piekļūt industrijas radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgum un, no otras puses, var sniegt pakalpojumus vai nu makulatūras savākšanas tirgū, vai arī izlietotās stikla taras tirgū, jo šie tirgi funkcionē vietējo savākšanas punktu dēļ un tādējādi ir slēgti jauniem konkurentiem. Tādējādi atšķirībā no prasītājas izvirzītajiem argumentiem šo tirgu esamībai nav nozīmes, lai palielinātu pieprasījumu pēc mājsaimniecību radītā iepakojuma

savākšanas un šķirošanas pakalpojumiem un nodrošinātu ar prasītājam reģionālajiem partneriem konkurējošu uzņēmumu dzīvotspēju.

78 Šos secinājumus neietekmē prasītājas tiesas sēdē minētais arguments, saskaņā ar kuru to, ka konkurence ir deformēta, īpaši var apšaubīt, ja līgums šķiet nepieciešams tam, lai uzņēmums varētu uzsākt darboties jomā, kurā tas līdz šim nav darbojies (Pirmās instances tiesas 2006. gada 2. maija spriedums lietā T-328/03 *O2 (Germany)*/Komisija, Krājums, II-1231. lpp., 68. punkts).

79 Šajā ziņā jānorāda, ka šajā lietā atšķirībā no iepriekš minētās *O2 (Germany)*/Komisija, nav redzams, ka prasītājas ieviestais partnerlīgumu tīkls ļāva tirgū iekļūt konkurējošam uzņēmumam. Gluži otrādi — kā tas tika norādīts šī sprieduma 65. punktā — minētā tīkla kumulatīvas iedarbības dēļ *ARA* sistēmas konkurentiem bija liegta pieeja mājsaimniecību radītā iepakojuma likvidēšanas sistēmas tirgum. Tātad šis arguments ir atstājams bez ievērības.

80 Tā Komisija, nepieļaujot acīmredzamu kļūdu vērtējumā, varēja secināt, pirmkārt, ka mājsaimniecību radītā vieglā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgū ir konkurences ierobežojums un ka šis ierobežojums, ņemot vērā tā pozitīvo ietekmi mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas organizēšanā, ir pamats, lai saņemtu individuālu atbrīvojumu, un, otrkārt, ka šis ierobežojums var ietekmēt mājsaimniecību radītā iepakojuma likvidēšanas sistēmu tirgu un tādēļ arī pieprasījumu mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas jomā. Tāpat Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu novērtējumā, uzskatīdama, ka, lai izvairītos no iespējas, ka prasītāja varētu izskaust konkurenci mājsaimniecību radītā iepakojuma likvidēšanas sistēmu tirgū, ir nepieciešams pie izņēmuma piesaistīt šī sprieduma 27. punktā minētos noteikumus. Tādēļ šis pamats ir jānoraida.

Par otro pamatu, kas saistīts ar partnerlīgumu saderīgumu ar Regulas Nr. 2790/1999 noteikumiem

Lietas dalībnieku argumenti

81 Prasītāja uzskata, ka, lai arī partnerlīgumos bija ietverts tai noteikts ekskluzivitātes pienākums, tai nevarot piemērot EKL 81. panta 1. punktu saskaņā ar Regulas Nr. 2790/1999 2. panta 1. punktu un 3. panta 1. punktu, ar kuru netiek pieļauts paredzēt pienākumus tiem, uz kuriem attiecas atbrīvojums. Faktiski, ja sekotu Komisijas apstrīdētā lēmuma 155. un nākamajos apsvērumos radītajai atbilstošā tirgus definīcijai, tad nevienam no prasītājas reģionālajiem partneriem Austrijā nepiederētu vairāk par 30 % vieglā iepakojuma savākšanas un/vai šķirošanas tirgus. Turklāt prasītāja uzskata, ka ar Regulu Nr. 2790/1999 attiecībā uz izplatīšanas sistēmām, saskaņā ar kurām noteiktiem izplatītājiem tiek paredzētas ekskluzīvas teritorijas, tiek piešķirts atbrīvojums un nekas cits nevarot būt spēkā tā partnerlīgumu tīkla ietvaros, kurā līguma slēgšanas tiesību piešķīrējs saviem partneriem nodrošina ekskluzīvas teritorijas.

82 Prasītāja arī apstrīd Komisijas definēto atbilstošo ģeogrāfisko tirgu, argumentējot, ka savākšanas reģioni neatbilstot nevienai komerciālai zonai, jo tā tās esot noteikusi konkursa laikā. Tāpat tā uzskata, ka noteicošs kritērijs, lai noteiktu piegādātāja tirgus daļu, ir situācija, kas bijusi pirms, nevis pēc partnerlīgumu noslēgšanas.

83 Visbeidzot, prasītāja norāda, ka iemesls, kāpēc tā neesot atsaukusies uz Regulu Nr. 2790/1999 pirms prasības pieteikuma iesniegšanas, ir tāds, ka Komisija neesot publiskojusi savu paziņojumu par iebildumiem.

84 Komisija un personas, kas iestājušās lietā, apstrīd visus prasītājas izvirzītos argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

85 Vispirms būtu jāizvērtē prasītājas apgalvojumi, saskaņā ar kuriem tai neesot bijusi iespēja agrāk minēt argumentus, kas saistīti ar Regulu Nr. 2790/1999.

86 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jāatgādina, ka ar 2001. gada 28. augusta vēstuli *ARA* un *ARGEV* pieprasīja negatīvu apstiprinājumu paziņotajiem līgumiem vai, attiecīgajā gadījumā, lēmumu par atbrīvojumu saskaņā ar EKL 81. panta 3. punktu. Šis pieteikums tika iesniegts atbilstoši Komisijas 1994. gada 21. decembra Regulas (EK) Nr. 3385/94 par Padomes Regulā Nr. 17 paredzēto pieteikumu un paziņojumu formu, saturu un citiem datiem prasībām (OV L 377, 28. lpp.) 2. panta prasībām, kā arī pieteikumam pievienotajai A/B formai, un Komisija šajā sakarā nav paudusi nekādus apsvērumus.

87 Otrkārt, saskaņā ar 2002. gada 19. oktobra paziņojuma (skat. šī sprieduma 12. punktu) 139. punktu Komisija plānoja neizvirzīt nekādus iebildumus par līgumiem, kas paziņoti, pamatojoties uz EKL 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu, vai piešķirt līgumslēdzējām pusēm individuālu atbrīvojumu saskaņā ar EKL 81. panta 3. punktu un EEZ līguma 53. panta 3. punktu, kas, iespējams, saistīts ar ierobežojumiem.

88 Treškārt, Komisija prasītājai 2003. gada 1. aprīlī nosūtīja vēstuli, kurā tā norādīja par iespējamiem plāniem pieņemt pozitīvu lēmumu atbilstoši EKL 81. pantam un saskaņā ar Regulas Nr. 17 8. panta 1. punktu pievienot šim lēmumam dažus noteikumus par kopīgu savākšanas iekārtu lietošanu. Daļā ar nosaukumu "Pamatojums" Komisija sīki izklāstīja iemeslus, kuru dēļ esot iespējams piešķirt individuālu atbrīvojumu attiecībā uz partnerlīgumiem, kā arī tos, kādēļ tā uzskata, ka daži *ARA* sistēmas līgumi var būt pamats konkurences izskaušanai, tādējādi attaisnojot minēto pienākumu noteikšanu. Visbeidzot, ar šo vēstuli prasītāja tika informēta par iespēju mēneša laikā sākot no vēstules saņemšanas brīža iesniegt apsvērumus. Otrajā — 2003. gada 6. jūnija — vēstulē Komisija informēja prasītāju par grozījumiem paredzētajos noteikumos, ņemdama vērā tās un Austrijas valdības minēto.

89 Šajos apstākļos nevarēja apstrīdēt, ka administratīvās procedūras laikā prasītāja varējusi zināt par paziņoto līgumu iespējamo konkurenci izslēdzošo ietekmi, kā arī pienākumiem, ko Komisija plānojusi tai noteikt individuālā atbrīvojuma ietvaros. Kā izriet no 2003. gada 16. maija un 25. jūnija vēstulēm, ko prasītāja nosūtījusi Komisijai, tā skaidri nav pieprasījusi piemērot Regulu Nr. 2790/1999, arī nav cēlusi nevienu iebildumu saistībā ar minētās regulas 3. panta 1. punkta vai atbilstošā tirgus definīcijas nepiemērošanu šajā sakarā. Šis apstāklis — kā to norādījusi Komisija — izskaidro, ka uz argumentiem saistībā ar Regulu Nr. 2790/1999 apstrīdētajā lēmumā nav sniegta

nekāda atbilde. Tādēļ tas, ka apstrīdētajā lēmumā nav izdarīta atsauce uz šiem argumentiem, neapdraud tā tiesiskumu.

90 Katrā ziņā, pat pieņemot, ka prasītāja, lūgdama tai piešķirt atbrīvojumu saskaņā ar EKL 81. panta 3. punktu, netieši ir pieprasījusi piemērot Regulu Nr. 2790/1999, pamatu, kas būtībā saistīts ar minētās regulas nepiemērošanu, nevar atzīt par tādu, kā dēļ apstrīdētais lēmums varētu būt prettiesisks.

91 Faktiski partnerlīgumi ir līgumi par pakalpojumu sniegšanu, kas prasītāju katrā savākšanas reģionā ekskluzīvi līgumiski saista ar savākšanas un/vai šķirošanas partneri, kur katrs no tiem darbojas dažādā mājsaimniecību radītā iepakojuma likvidēšanas ķēdes līmenī. Ar šiem līgumiem līgumslēdzējas puses rada nosacījumus, kādos tām katrā reģionā jāveic prasītājai uzticētā mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšana un šķirošana. Tādēļ runa ir par apakšuzņēmumu līgumiem nekonkurējošu uzņēmumu starpā, kas ietilpst Regulas Nr. 2790/1999 2. panta 1. punkta piemērošanas jomā.

92 No apstrīdētā lēmuma 173. apsvēruma izriet — ko nav apstrīdējusi arī prasītāja —, ka attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus, lai noteiktu, vai pastāv vērā ņemams konkurences ierobežojums EKL 81. panta 1. punkta izpratnē, tirgu sistēmu un savākšanas un šķirošanas tirgu gadījumos ir visa Austrijas teritorija, jo lūguma un piedāvājuma šajā tirgū objektīvie apstākļi būtiski atšķiras no apstākļiem, kas valda citos iekšējā tirgus reģionos. Faktiski šī sprieduma 5. punktā minētajos Austrijas tiesību aktos iepakojuma likvidēšanas jomā ir definēti apstākļi, kādos minētā darbība būtu jāizvērš visā Austrijas teritorijā, un šie apstākļi tādēļ ir īpaši apstākļi salīdzinājumā ar tiem, kādi

vērojami citā iekšējā tirgus teritorijā. Turklāt prasītāja savu partnerlīgumu tīklu ir ieviesusi visā šajā teritorijā, kurš līgumu kumulatīvās iedarbības dēļ ikkatrā savākšanas reģionā, iespējams, var ietekmēt konkurenci gan mājsaimniecību radītā iepakojuma likvidēšanas sistēmu, gan arī minētā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgū.

93 Savukārt atbilstošā teritorija — lai novērtētu, vai šajā gadījumā ir pārsniegta Regulas Nr. 2790/1999 3. panta 1. punktā noteiktā 30 % daļa, — ir savākšanas teritorija: gan tā, kurā savākšanas un/vai šķirošanas partneri sadarbojas ar prasītāju, gan arī tā, kurā tie sniedz savus pakalpojumus. Prasītāja konkursu izsludina katrā reģionā, un partneri savus pakalpojumus piedāvā, organizējot savākšanas un šķirošanas infrastruktūru katrā no šiem reģioniem. Turklāt saskaņā ar konkursa standartnolikuma 7. punktu atkarībā no reģiona pastāv īpatnības, kas aprakstītas dokumentā ar nosaukumu "Select Regional, Teil L". Tāpat prasītājas ziņojumā par paveikto 2002. gadā precīzāk ir norādīts, ka rajoni un pašvaldības ir sagrupēti savākšanas reģionos, kur katram prasītāja ir attīstījusi piemērotu un visai īpašu savākšanas pieeju.

94 No visa iepriekš minētā izriet, ka ikvienam savākšanas reģionam saskaņā ar Komisijas Paziņojumā 2000/C 291/01 - Pamatnostādnes vertikālo ierobežojumu jomā (OV 2000, C 291, 1. lpp.) noteiktajiem kritērijiem ir viendabīgi nosacījumi pakalpojumu sniegšanā, un tos no kaimiņu reģioniem var nošķirt to īpatnību un pakalpojumu sniegšanas nosacījumu dēļ, lai noteiktu atbilstošo ģeogrāfisko tirgu Regulā Nr. 2790/1999 paredzētās tirgus daļas aprēķināšanai.

95 Tas, ka Komisija uzskatīja, ka atbilstošais ģeogrāfiskais tirgus — lai izvērtētu pret konkurenci vērstu paziņoto līgumu ietekmi — ir visa Austrijas teritorija, neko nemaina. Faktiski šis apstāklis neliedz tā ietvaros atrast no savākšanas un šķirošanas pakalpojumu sniedzēju viedokļa vēl ierobežotākus ģeogrāfiskos tirgus, kuros pakalpojumu

sniegšanas nosacījumi ir viendabīgi un atšķiras no kaimiņu reģionos esošajiem. Tādējādi — kā minēts šī sprieduma 93. punktā — tie ir savākšanas reģioni, kuri veido atbilstošo tirgu, lai noteiktu, vai prasītājai var piešķirt Regulas Nr. 2790/1999 paredzēto atbrīvojumu kategorijām.

96 Attiecībā uz prasītājas apgalvojumu, saskaņā ar kuru noteicošais elements piegādātāja tirgus daļas noteikšanā ir situācija pirms partnerlīgumu noslēgšanas, nevis situācija pēc to noslēgšanas, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 2790/1999 9. panta 2. punkta a) apakšpunktu 3. panta piemērošanai "tirgus daļu aprēķina, pamatojoties uz iepriekšējā kalendārā gada datiem". Ir arī jānorāda — kā to jau darījusi Komisija –, ka jaunu tirgu gadījumā ir jāņem vērā brīdis, kad tirgus ticis radīts. Tikai no šī brīža var noteikt, cik lielā mērā piegādātājs ir spēcīgs tirgū, aprēķinot tam atbilstošo tirgus daļu saskaņā ar Regulas Nr. 2790/1999 9. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

97 Šajā gadījumā tas nozīmē, ka tirgus daļas aprēķināšanai katram savākšanas un/vai šķirošanas partnerim ir jāņem vērā situācija pēc mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas līgumu noslēgšanas, nevis situācija pēc tam, kā to norāda prasītāja.

98 Kā savākšanas un šķirošanas pakalpojumu sniedzēji, ar kuriem prasītājai ir ekskluzīvas līgumiskās saistības, savākšanas un šķirošanas partneri ievērojami pārsniedz ar Regulas Nr. 2790/1999 3. panta 1. punktu noteikto 30 % tirgus daļu. Pirmkārt, saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 225. apsvērumu — ko nav apstrīdējusi arī prasītāja — vieglā iepakojuma jomā tikai *Öko-Box* ir ieviesusi mājsaimniecību radītā iepakojuma veidam, proti, kompozītkartonam un izlietotai stikla tarai, konkurējošu sistēmu. Otrkārt, kā prasītāja to atzinusi savos procesuālajos rakstos, *Öko-Box* ir attīstījusi sistēmu, kurā savākšanas sistēmas tiek izmantotas tikai daļai no iepakojuma, šajā sakarā

atsaukdamās uz prasītājas savākšanas partneriem. Tādēļ reģionālo savākšanas un/vai šķirošanas partneru tirgus daļas viegli vien var sasniegt 100 %, un tādējādi ar Regulas Nr. 2790/1999 2. panta 1. punktu netiek pieļauts paziņotajiem līgumiem piešķirt atbrīvojumu kategorijās, neparedzot nekādus noteikumus.

99 Ņemot vērā iepriekš minēto, šis pamats ir jānoraida.

Par trešo pamatu par apstrīdētā lēmuma 2. un 3. pantu, ar kuriem netiek ievērota essential-facilities *doktrīna*

Lietas dalībnieku argumenti

100 Prasītāja uzskata, ka Komisija izšķirošu nozīmi ir piešķīrusi citu savākšanas sistēmu brīvai un neierobežotai pieejai savākšanas infrastruktūrai, lai pastiprinātu konkurenci, un ka apstrīdētā lēmuma 2. pants un, vispirmām kārtām, 3. pants esot mēģinājums noteikt pienākumu *ARA* sistēmai, neievērojot *essential-facilities* doktrīnas prasības.

101 Lai to pamatotu, prasītāja, pirmkārt, apstiprina, ka principā šie partnerlīgumi neizslēdz iespēju kopīgi lietot konteinerus un ka tādēļ no šiem līgumiem neizriet nekas

tiem ekskluzīvs šo konteineru sakarā. Šādos apstākļos neesot faktisku konkurences ierobežojumu un Komisijas noteiktie pienākumi neesot pamatojami ar EKL 81. panta 3. punktu un Regulas Nr. 17 8. panta 1. punktu.

102 Otrkārt, prasītāja norāda, ka reāli ar apstrīdēto lēmumu tai tiek noteikts pienākums savu kapacitāti "novirzīt" tās konkurentiem, kas ir EKL 82. panta piemērošanas joma. Šāds noteikums varot būt leģitīms Tiesas judikatūras izpratnē vien tad, ja šādas savākšanas iekārtas prasītājai esot būtiskas iekārtas (Tiesas 1998. gada 26. novembra spriedums lietā C-7/97 *Bronner*, *Recueil*, I-7791. lpp.). Šajā gadījumā tas tā neesot, jo, no tehniskā viedokļa raugoties, esot iespējams pavairot prasītājas esošās savākšanas sistēmas, ļaujot konkurējošām savākšanas sistēmām ieviest savākšanas sistēmu vietās, kur tā vada uzglabāšanas sistēmu, un otrādi.

103 Komisija apstrīd visus prasītājas izvirzītos argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

104 Saskaņā ar nostiprinātu judikatūru par ļaunprātīgu atzīstams tas, ka uzņēmums, kam attiecīgajā tirgū ir dominējošs stāvoklis, atsaka uzņēmumam, ar kuru tas atrodas konkurences attiecībās kaimiņu tirgū, vai nu tā darbībai nepieciešamas izejvielas, vai arī pakalpojumus, ciktāl šāda rīcība var izskaust jebkādu konkurenci no šī uzņēmuma puses (iepriekš minētais Tiesas spriedums lietā *Cour Bronner*, 38. punkts, un 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-418/01 *IMS Health*, *Recueil*, I-5039. lpp., 40.–45. punkts). Šādos gadījumos, konstatējot pārkāpuma esamību, proti dominējošā

stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, Komisija saskaņā ar Regulas Nr. 17 3. pantu var nodrošināt sava lēmuma lietderīgo iedarbību, nosakot atsevišķus pienākumus (Tiesas 1995. gada 6. aprīļa spriedums apvienotajās lietās C-241/91 P un C-242/91 P *RTE* un *ITP*/Komisija, *Recueil*, I-743. lpp., 90. un 91. punkts).

105 Saskaņā ar partnerlīgumiem savākšanas un šķirošanas partneriem ir jāievieš vajadzīgā infrastruktūra savu līgumisko saistību izpildei (skat. apstrīdētā lēmuma 98. apsvērumu). Minētā infrastruktūra pieder savākšanas un šķirošanas partneriem, nevis prasītājai, kas aprobežojas vien ar sarunu vešanu ar teritoriālām apvienībām par to izvietošanu. Tā prasītājas skatījumā uz šīm iekārtām tai nav nekādu īpašumtiesību, kas tai ļaunprātīgi ļautu atteikt sniegt savākšanas pakalpojumus tās konkurentiem, lai beigu beigās tos izslēgtu no iepakojuma likvidēšanas tirgus.

106 Tai pat laikā saskaņā ar partnerlīgumiem un organizēšanas iespējām, ko tā sev paturējusi ar saistību uzņemšanos Nr. 3, prasītāja kopā ar saviem partneriem ir spējīga kontrolēt pieeju infrastruktūrai, kas ieviesta katrā savākšanas reģionā. Šādi prasītāja var slēgt saviem konkurentiem pieeju tās partneriem piederošajai savākšanas un šķirošanas infrastruktūrai.

107 Faktiski — kā to Komisija norādījusi apstrīdētā lēmuma 234. apsvērumā — problēma, kas radusies šajā gadījumā, ir tā, ka saskaņā ar organizēšanas iespējām, ko prasītāja sev paturējusi ar saistību uzņemšanos Nr. 3, tā var kavēt kopīgu savākšanas un šķirošanas infrastruktūras lietošanu. Gūdama labumu no šīm organizēšanas iespējām, prasītāja, proti, var kavēt savākšanas partnerus, kas to vēlas, atvērt savu infrastruktūru *ARA* sistēmas konkurentiem un apgrūtināt to iekļūšanu mājsaimniecību radītā iepakojuma likvidēšanas tirgū. Šāda rīcība draud radīt konkurences ierobežojumus

šajā tirgū un tādējādi ierobežot savākšanas un šķirošanas pakalpojumu pieprasījumu mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgū.

108 Kā norādīts šī sprieduma 67. punktā, lai izvairītos no minētā riska, Komisija uzskatīja par nepieciešamu individuālo atbrīvojumu saskaņā ar Regulas Nr. 17 8. panta 1. punktu saistīt ar apstrīdētā lēmuma 3. pantā noteiktajiem pienākumiem.

109 Tādējādi šajā gadījumā runa nav par vienpusēju atteikšanos no prasītājas puses konkurējošiem uzņēmumiem sniegt vajadzīgu pakalpojumu kaimiņu tirgus attīstīšanai, kas būtu pretrunā EKL 82. pantam un kas leģitimizē *essential-facilities* doktrīnas piemērošanu. Runa ir par gadījumu, kur stāvoklis, kādu prasītāja patur saskaņā ar partnerlīgumiem ar savākšanas un šķirošanas uzņēmumiem, var būt pamats konkurences ierobežojumam mājsaimniecību radītā iepakojuma likvidēšanas sistēmas tirgū, tādējādi ierobežojot arī savākšanas un šķirošanas pakalpojumu pieprasījumu mājsaimniecību radītā iepakojuma savākšanas un šķirošanas tirgū. Galu galā ir pareizi, ka Komisija šajā gadījumā nav piemērojusi *essential-facilities* doktrīnu un ar to saistīto Tiesas judikatūru.

110 No iepriekš minētā izriet, pirmkārt, ka Komisija nav mēģinājusi šajā gadījumā piemērot *essential-facilities* doktrīnu un, otrkārt, ka *essential-facilities* doktrīna un ar to saistītā Tiesas judikatūra šajā gadījumā, lai izvērtētu noteikumu, kas pievienoti Komisijas piešķirtajam atbrīvojumam prasītājai, tiesiskumu, šajā gadījumā nav piemērojama. Tādējādi šis pamats ir jānoraida.

Par ceturto pamatu, kas saistīts ar apstrīdētajā lēmumā minētajiem neizpildāmajiem pienākumiem

Lietas dalībnieku argumenti

111 Prasītājas skatījumā ar apstrīdēto lēmumu noteiktie pienākumi nav saderīgi ar Tiesas judikatūru par samērīguma principu, jo tie neesot piemēroti izvirzītā mērķa sasniegšanai un nav vismazākā iespējamā atbildība.

112 Prasītāja arī uzskata, ka Komisija neesot pietiekami ņēmusi vērā *ARA* sistēmas īpatnības, jo atšķirībā no Vācijā esošās atkritumu likvidēšanas sistēmas savākšanu, šķirošanu un reģenerāciju lielā mērā veic dažādi uzņēmumi un to partneri nevar *a posteriori* pierādīt savāktā, sašķirotā un reģenerētā iepakojuma apjomus, bet tiem faktiski savāktais iepakojums nepārtraukti ir jānodod prasītājas pieņemšanas punktos. Rezultātā apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā noteiktā pienākuma vienīgais mērķis ir prasītāju kavēt prasīt lielāku savākto produktu kvotu, nekā tai pienākas. Šī noteiktā pienākuma pamatā esot tas, ka prasītāja savākto iepakojumu nodošanas brīdī esot informēta par *ARA* sistēmas tirgus daļu, kas tomēr neesot iespējams divu iemeslu dēļ. Pirmais iemesls ir tas, ka ārējām savākšanas sistēmām, proti tām, kurām nav intereses kopīgi lietot savākšanas sistēmas infrastruktūru, prasītāja nav jāinformē par to licencētajiem apjomiem, kas, savukārt, padara par neiespējamu aprēķināt prasītājas daļu no visa mājsaimniecību radītā iepakojuma apjoma. Otrs iemesls ir tas, ka informācija

par tirgus daļām ir pieejama tikai *a posteriori*, pēc periodiskas ražotāju un importētāju savākto licencēto apjomu deklarēšanas. Tā prasītāja norāda, ka savākto produktu sadalei sistēmas lietotāju starpā būtu jāizmanto sadales metodes, kas jau iepriekš esot zināmas, sākot no noteiktā iepakojuma apjoma piegādes brīža.

113 Visbeidzot prasītāja piebilst, ka neesot nekādas saiknes starp konkurences ierobežojumu un apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā noteikto pienākumu, un min, ka tā 2003. gada 28. augustā Komisijai esot nosūtījusi priekšlikumu ar mērķi noteikt citu sadales metodi, kas paredz, ka dažādas savākšanas sistēmas katru gadu iepriekš rezervē savākšanas uzņēmuma noteikto pieņemšanas kapacitāti atkarībā no sagaidāmajiem licencētajiem apjomiem. Tomēr Komisija šo modeli neesot ņēmusi vērā.

114 Komisija un personas, kas iestājušās lietā, apstrīd visus prasītājas izvirzītos argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

115 Vispirms jānorāda, ka prasītāja uz samērīguma principu atsaucas gan sava ceturtā pamata par apstrīdētajā lēmumā noteikto pienākumu neizpildāmību atbalstam, gan arī atsevišķa (piektā pamata) atbalstam. Tādēļ piektā pamata ietvaros ir jāvērtē noteikto pienākumu, proti, apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā minēto, samērīgums, un šī pamata ietvaros ir jāvērtē attiecīgā noteiktā pienākuma izpildāmība.

116 Atbildei uz prasītājas izvirzītajiem argumentiem, pirmkārt, — un kā tas arī izriet no lietas materiāliem — ir jānorāda, ka ārējo sistēmu licencētajiem apjomiem šajā gadījumā nav nekādas nozīmes prasītājas daļas kopējā mājsaimniecību radītā iepakojuma apjomā aprēķināšanai. Faktiski jāmin, ka savākto iepakojumu sadales problēma ir tikai gadījumā, kad savākšanas infrastruktūra tiek lietota kopīgi. Šādā gadījumā, tā kā prasītāja nevar pretendēt uz visu savāktā iepakojuma apjomu, būtu jāaprēķina katras tās savākšanas sistēmas iepakojuma daļa, kuras kopīgi izmanto minēto infrastruktūru, lai to starpā sadalītu šo savākto iepakojumu. Rezultātā prasītājas izvirzītajam argumentam par datu par ārējo sistēmu licencētajiem apjomiem pieejamību nav nekāda pamatojuma.

117 Otrkārt, neraugoties uz prasītājas apgalvojumiem, prasītājai nav izdevies pierādīt, kādēļ nav bijis iespējams tās daļu kopējā mājsaimniecību radītā iepakojuma apjomā brīdī, kad savāktais iepakojums ir ticis nodots pieņemšanas punktos, jo savākto iepakojumu sadale prasa iepriekš noteiktu un uz vienu gadu spēkā esošu sadales metodi. Gluži otrādi, no līguma par atbrīvošanu no pienākumiem un licenci, kas prasītāju līgumiski saista ar atkritumu radītājiem, izriet, ka prasītājai maksājamās gada atlīdzības aprēķināšanai atkritumu radītājiem ik mēnesi vai reizi ceturksnī, vai vēlākais otrā mēneša desmitajā dienā pēc minētā gada vai kvartāla beigām ir jādeklarē precīzs, tirgū iekļauto iepakojumu apjoms atkarībā no tā, vai runa ir par lielu vai mazu atkritumu radītāju. Tas nozīmē, ka ar līgumu par atbrīvošanu no pienākumiem un licenci aptvertos iepakojumu apjomus prasītāja var aprēķināt uz to līgumu vai datu pamata, ko tā periodiski saņem.

118 Protams, galējie dati par pagājušu kalendāro gadu ir pieejami tikai otrā mēneša pirmo desmit dienu laikā pēc attiecīgā gada pēdējā mēneša vai pēdējā ceturkšņa beigām. Tai

pat laikā tas nenozīmē — kā to apgalvo prasītāja —, ka iepakojumu sadali var veikt tikai 15 mēnešus pēc tirdzniecības gada sākuma, kavējot savākto iepakojumu "nepārtrauktu sadali". Savākto iepakojumu sadale pakāpeniski varētu notikt, pamatojoties uz faktisko licencēto iepakojumu apjomiem tirgū iepriekšējos mēnešos. Šīs sadales rezultāts tiek precizēts gada beigās ar kompensāciju, pamatojoties uz faktiskiem galīgajiem apjomiem, ko paziņo atkritumu radītāji. Kā to norādījusi Komisija, sadali sistemātiski varētu pamatot ar plānotajiem apjomiem, kurus var pieskaņot tikai noteiktos brīžos. Tāpat — kā tas izriet no dokumentiem lietas materiālos — šo pēdējo minēto iespēju pagaidu noregulējuma tiesvedības laikā Vispārējā tiesā piedāvāja prasītāja un akceptēja Komisija.

119 Treškārt, jānorāda — kā tas arī izriet no tiesas sēdes —, ka apstrīdētais lēmums provizoriski tika izpildīts lietas dalībniekiem pieņemamā veidā.

120 No iepriekš minētā izriet, ka nepārtraukta iepakojumu sadale nav šķērslis, lai izpildītu apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā noteikto pienākumu, un atšķirībā no tā, ko apgalvo prasītāja, tādējādi nenozīmē izmantot iepriekš noteikto un vienu gadu spēkā esošo sadales metodi.

121 Citi argumenti, ko izvirza prasītāja, nevar atspēkot šo vērtējumu.

122 Pirmkārt, attiecībā uz argumentu, saskaņā ar kuru neesot nekādas saiknes starp konkurences ierobežojumu un noteikto pienākumu, jānorāda, ka tam nav nekāda pamatojuma. No apstrīdētā lēmuma 290. un 293. apsvēruma izriet, ka pastāv redzama saikne starp noteikto pienākumu, no vienas puses, un risku slēgt vertikāli izveidoto tirgu prasītājas konkurentiem, kā arī samazināt pieprasījumu pēc savākšanas un šķirošanas pakalpojumiem mājsaimniecību radīto iepakojumu savākšanas un šķirošanas tirgū, no otras puses. Minētais risks izriet no individuāla atbrīvojuma piešķiršanas līgumiem, ar kuriem prasītāja līgumiski ir saistīta tikai ar vienu partneri katrā reģionā, un patur iespēju, kas savukārt var kavēt kopīgi izmantot savākšanas un šķirošanas infrastruktūru. Šī noteiktā pienākuma mērķis tādējādi ir izvairīties no tā, ka prasītāja varētu saņemt pierādījumus par konkurējošo to sistēmu iepakojumu apjomiem, kuras kopā ar prasītāju izmanto savākšanas infrastruktūru, un ka tā piesavinātos šīm sistēmām pienākošos daudzumu, it īpaši Austrijas uzraudzības iestādes sakarā. Šāda rīcība no prasītājas puses kavējot konkurējošās sistēmas ievērot to kvotas un apgrūtinot to palikšanu tirgū. To izzušana no tirgus novestu pie pieprasījuma samazināšanās pēc savākšanas un šķirošanas pakalpojumiem mājsaimniecību radīto iepakojumu savākšanas un šķirošanas tirgū. Tā pretēji prasītājas argumentiem, un ņemot vērā Regulas Nr. 17 8. panta 1. punktu, ir pareizi, ka Komisija ir noteikusi attiecīgo pienākumu, lai izvairītos no iespējas, ka prasītājai piešķirtais individuālais atbrīvojums var būt pamats konkurences ierobežojumam mājsaimniecību radīto iepakojumu likvidēšanas sistēmu tirgū un tādējādi pieprasījuma pēc mājsaimniecību radīto iepakojumu savākšanas un šķirošanas pakalpojumiem samazinājumam.

123 Otrkārt, attiecībā uz prasītājas apgalvojumu, ka Komisija lielu daļu no 3. panta b) punktā noteiktā pienākuma ir vārds vārdā pārņēmusi no lēmuma par Vācijas atkritumu likvidēšanas sistēmu, neņemdama vērā *ARA* sistēmas īpatnības, arī ir jānorāda, ka tam nav nekāda pamatojuma. Faktiski šo divu attiecīgo lēmumu vērtējums liecina par to, ka to punkti nav vienādi. Tāpat pretēji tam, ko uzskata prasītāja, apstrīdētā lēmuma vērtējums norāda uz to, ka pierādījumi, uz kuriem ir izdarīta atsauce minētā lēmuma 3. panta b) punktā noteiktajā pienākumā, nekalpo tam, lai fiziski aizstātu

savāktos iepakojums, bet gan lai apstiprinātu, kāda daļa no savāktajiem iepakojumiem pienākas prasītājai. Saskaņā ar noteikumu 11. panta 8. punktu un saistību uzņemšanos Nr. 2 atļaujā par savākšanas un reģenerācijas sistēmas ieviešanu un izmantošanu, šie pierādījumi kalpo tam, lai Austrijas uzraudzības iestādei pierādītu, ka prasītāja izpilda savu savākšanas kvotu. Atbilstoši apstrīdētā lēmuma 291. apsvērumam tos arī var izmantot partneru atlīdzības samazināšanai, ja savākšanas infrastruktūra tiek izmantota kopīgi.

124 No visa iepriekš minētā izriet, ka Komisijas piedāvātās sadales metodes ir pamatotas ar datiem, kas prasītājai ir viegli pieejami savākto iepakojumu sadales brīdī, — tādas kā plānotie daudzumi vai licencētie apjomi par iepriekšējiem mēnešiem, un ka ar šīm metodēm ir ņemtas vērā *ARA* sistēmas īpatnības tāpat kā ar prasītājas piedāvāto metodi. Vienīgā atšķirība ir tā, ka Komisijas piedāvātajās metodēs plānotie daudzumi vai licencētie apjomi par iepriekšējiem mēnešiem var tikt precizēti *a posteriori*, piemēram, pamatojoties uz tirgū noteiktajiem un atkritumu radītāju paziņotajiem reālajiem un galīgajiem licencēto iepakojumu apjomiem. Kā tas norādīts šī sprieduma 118. punktā, šis precizējums *a posteriori* nav nesaderīgs ar nepārtrauktu savākto iepakojumu sadali to savākšanas sistēmu starpā, kas kopīgi izmanto savākšanas infrastruktūru. Tādējādi pretēji prasītājas apgalvojumiem noteiktais pienākums nav neizpildāms.

125 Tādējādi šis pamats ir noraidāms.

Par piekto pamatu, kas saistīts ar samērīguma principa pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

126 Prasītājas skatījumā apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā noteiktais pienākums ir nesamērīgs tādēļ, ka ar to tai tiek uzliktas saistības, kas to kavē ievērot noteiktās kvotas un tādējādi apdraud tās eksistenci. Faktiski ar noteikto pienākumu prasītājai tiek mazināta pieeja tās rīcībā pieejamai savākšanas kapacitātei. Šī iemesla dēļ prasītāja ir paturējusi sev tiesības pārvaldīt savu sistēmu, ar līgumu aizliegdama savākšanas uzņēmumiem rīkoties patstāvīgi. It īpaši nesamērīgums ir vērojams divos gadījumos: tad, kad cita savākšanas sistēma iegūst papildu licencēto apjomu, un tad, kad citas savākšanas sistēmas pilnībā vai daļēji uzstāda savas savākšanas iekārtas.

127 Pirmajā gadījumā prasītāja uzskata, ka citas savākšanas sistēmas ierašanās tirgū samazina *ARA* sistēmas daļu kopējā mājsaimniecību radīto iepakojumu apjomā un tādējādi tās tirgus daļu. Faktiski konkurenti neaprobežojas ar klientu atņemšanu *ARA* sistēmai, bet iepakojumu apjomu tirgū ievieš papildu licencētus iepakojumus, ko attiecīgajā brīdī nepieņem nedz ražotāji, nedz izplatītāji un ko tā sauc par "parazitējošo uzņēmumu iepakojumu apjomiem". Šādā situācijā samazinās reģionālo partneru savākto produktu daļa, ko prasītāja no tiem var pieprasīt, kas tai neļauj ievērot noteiktās kvotas, un *Bundesministerium für Umwelt, Jugend und Familie* (Austrijas Vides, jaunatnes un ģimenes lietu ministrija) tai var atņemt atļauju. Tā Komisijas noteiktais pienākums mazina prasītājas pieeju savākšanas kapacitātei.

128 Tā arī norāda, ka Komisijas piedāvātais risinājums, pieskaņojot konteineru apjomus, lai varētu tikt galā ar lielākiem savākšanas apjomiem, nav apmierinošs. Tā prasītāja varot vien zināt *a posteriori*, ka savākšanas kapacitāte nav pietiekama, un koriģējošus pasākumus faktiski nevar veikt agrāk nekā pēc diviem gadiem. Šī iemesla dēļ tā uzskata, ka, lai varētu kopīgi lietot konteinerus, konkurējošām savākšanas sistēmām katru gadu iepriekš būtu jānosaka nepieciešamie konteineru, kā arī atbilstoši savākšanas apjomi.

129 Prasītāja precizē, ka savākšanas kapacitātes sagatavošanai un pieejai savāktajiem apjomiem ir viena un tā pati problēma un, ja attiecīgais noteiktais pienākums nozīmē pienākumu savākšanas apjomus nodot konkurentiem, visa tās kapacitāšu plānošana būtu zemē metama.

130 Attiecībā uz otro gadījumu prasītāja norāda, ka konkurējošās sistēmas primāri ir piegādātāji, ka specializējušies precīzos iepakojumu veidos un kas ir spējīgi uzstādīt citas savākšanas iekārtas tā, ka prasītājas izmantotās iekārtas tie visādā ziņā izmantotu kā papildu veidu. Tās tas konkrēti ir *Öko-Box* un *Bonus* sistēmu gadījumā. Prasītājas skatījumā šī konkurējošo sistēmu rīcība katrā ziņā ir paredzama, jo kopīga savākšanas infrastruktūras izmantošana nerada reālu cenu konkurenci, kas var rasties, tikai izveidojot savu savākšanas infrastruktūru. Tādēļ tā uzskata, ka, pat kopīgi lietojot savākšanas infrastruktūru tikai daļēji, tās pienākums būtu noteiktā pienākuma dēļ atteikties no savākto apjomu lielākā daudzumā nekā konkurējošās sistēmas vajadzībām atbilstošais pieņemšanas, kas savukārt acīmredzami nebūtu prātīgi.

131 Turklāt prasītāja sūdzas, ka Komisija neesot piedāvājusi nekādu risinājumu daļējas kopīgas savākšanas infrastruktūras lietošanas problēmai un ka tā pat neesot izvērtējusi iesniegto kompromisa piedāvājumu.

132 Visbeidzot prasītājas skatījumā apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā noteiktais pienākums to mudinot reorganizēt iepakojuma savākšanu, kas nozīmē izmaksu celšanos un līdz ar to *ARA* sistēmas efektivitātes zudumu. Tādēļ tā uzskata, ka šīs izmaksas būtu jāuzveļ tiem, kas gūst labumu, kopīgi lietojot savākšanas infrastruktūru, proti, konkurējošām sistēmām un savākšanas partneriem. Tāpat tā norāda, ka arī ar sistēmas funkcionēšanu saistītās izmaksas (vai sistēmiskās izmaksas) būtu jānoveļ uz konkurējošo sistēmu pleciem.

133 Komisija un personas, kas iestājušās lietā, apstrīd visus prasītājas izvirzītos argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

134 Jāatgādina, ka samērīguma princips, kas ir daļa no Kopienas tiesību pamatprincipiem, pieprasa, lai attiecīgie pasākumi nepārsniedz robežas tam, kas ir stingri nepieciešams konkrētā regulējumā nosprausto mērķu sasniegšanai, un, pastāvot iespējai izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, priekšroka ir dodama mazāk apgrūtinošam pasākumam (skat. Tiesas 2002. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-210/00 *Käserei Champignon Hofmeister*, *Recueil*, I-6453. lpp., 59. punkts; 2004. gada 9. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-184/02 un C-223/02 Spānija un Somija/Parlaments un Padome, Krājums, I-7789. lpp., 57. punkts, un 2009. gada 7. jūlija spriedumu lietā C-558/07 *S P C M* u.c., Krājums, I-5783. lpp., 41. punkts).

135 Šajā gadījumā Komisijas sasniedzamais mērķis, paredzot apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā minēto pienākumu, ir mājsaimniecību radīto iepakojumu likvidēšanas sistēmu tirgū izvairīties no konkurences izskaušanas, kas varētu rasties, ja prasītājas paziņotajiem savākšanas un šķirošanas līgumiem tiktu piešķirts individuāls atbrīvojums, un kas mazinātu pieprasījumu pēc savākšanas un šķirošanas pakalpojumiem

mājsaimniecību radīto iepakojumu savākšanas un šķirošanas tirgū. Faktiski no apstrīdētā lēmuma 290. un 292. apsvēruma izriet, ka, kopīgi lietojot savākšanas infrastruktūru, prasītāja varētu mēģināt piesavināties visu savākto iepakojumu un tādējādi traucēt konkurējošās sistēmas ievērot noteikto kvotu. Kā minēts šī sprieduma 122. punktā, aizliegums prasītājai pieprasīt pierādījumus par iepakojumu daudzumiem, kas atbilst tās konkurentiem pienākošajai daļai visā mājsaimniecību radīto iepakojumu kopumā, ļautu izvairīties no tā, ka tā piesavinās visu savākto iepakojumu, proti, saistībā ar Austrijas uzraudzības iestādi, kurai tai, iesniedzot pierādījumus, ir jāpierāda, ka tā sasniedz tai noteikto kvotu. Tāpat — kā tas izriet no šī sprieduma 123. punkta, šis aizliegums ir saderīgs ar *ARA* sistēmas īpatnībām.

136 Galu galā, lai izvairītos no iespējas, ka prasītāja mēģina piesavināties visu savākto iepakojumu, būtu jārada minēto iepakojumu sadale. Šajā sakarā Komisija piedāvāja sadales metodes, kas pamatotas ar precīzām daļām, kuras atbilst katras sistēmas licencētajiem apjomiem, kas novērš risku no prasītājas puses izveidot iepakojumu savākšanas monopolu. Faktiski šīs sadales metodes kavē prasītāju mēģināt vājināt konkurējošo sistēmu pozīciju, mākslīgi palielinot savākšanas partneru paziņotos daudzumus. Tādējādi šīs metodes liekas esam piemērotas sasniedzamā mērķa kontekstā, proti, izvairīties no jebkādas konkurences izskaušanas mājsaimniecību radīto iepakojumu likvidēšanas sistēmu tirgū un tādējādi pieprasījuma pēc savākšanas un šķirošanas pakalpojumiem mazināšanas mājsaimniecību radīto iepakojumu savākšanas un šķirošanas tirgū.

137 Tādējādi apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā noteiktais pienākums nav nepiemērots Komisijas sasniedzamā mērķa kontekstā (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Käserei Champignon Hofmeister*, 60.–64. punkts).

138 Šo secinājumu neatspēko prasītājas argumenti par papildu licencētajiem apjomiem, ko iegūst cita savākšanas sistēma, un daļēju tās uzstādīto savākšanas iekārtu izmantošanu.

139 Pirmkārt, attiecībā uz argumentu par papildu licencētajiem apjomiem, ko iegūst cita savākšanas sistēma, no vienas puses, ir jānorāda, ka noteikumu 11. panta 7. punktā šajā lietā atbilstošajā versijā, ir minēts, ka procenti ir jānosaka tādējādi, ka tiek savākti vismaz 50 % katra iepakojuma materiāla daudzuma, kam līdzdalība sistēmā ir paredzēta. No otras puses, saskaņā ar saistību uzņemšanos Nr. 1 licences ietvaros savākšanas un reģenerācijas sistēmas ieviešanai un lietošanai minimālās savākšanas un reģenerācijas kvotas prasītājai tiek aprēķinātas "salīdzinājumā ar tiem iepakojumu apjomiem kalendārā gada laikā, par kuriem ir noslēgts līgums, saskaņā ar noteikumu 11. panta 7. punktu". Tādējādi "parazitējošo uzņēmumu iepakojumi", citiem vārdiem, iepakojumi, ko līdz šim brīdim nav pieņēmusi neviena no likvidēšanas sistēmām, nekādā mērā neietekmē prasītājas savākšanas kvotas, kuras tiek aprēķinātas iepriekš minētajā veidā. Turklāt, ir arī tiesa, ka ar prasītāju konkurējošo sistēmu licencēto "parazitējošo uzņēmumu iepakojumi" ir pamats tam, ka šie iepakojumi nav tās rīcībā, lai sasniegtu savākšanas kvotu. Tomēr, ņemot vērā piemērojamo valsts tiesību sistēmu, gadījumā, kad savākšanas infrastruktūra tiek lietota kopīgi, vajadzīgā iepakojuma apjoma savākšanai, lai sasniegtu savākšanas kvotu, sistēmas nevar rēķināties ar "parazitējošo uzņēmumu iepakojumu", bet tām jāpalielina sava savākšanas kapacitāte, piemēram, biežāk iztukšojot konteinerus.

140 Apgalvojums, saskaņā ar kuru prasītāja esot varējusi uzzināt tikai *a posteriori*, ka plānotā savākšanas kapacitāte nav pietiekama, šo secinājumu neatspēko. Faktiski — kā tas norādīts šī sprieduma 118. punktā —, prasītāja iepriekš var aptuveni noteikt licencēto iepakojumu apjomus un, izejot no šī skaitļa, pateikt, kādas ir tās ar savākšanu saistītās vajadzības, un lemt, vai ir vērts palielināt savākšanas kapacitāti. Tāpat tā šo

paredzēto savākšanas kapacitāti var koriģēt atkarībā no faktiski tirgū nonākušā un licences ņēmēju regulāri paziņotā iepakojumu apjoma.

141 Visbeidzot, pretēji prasītājas apgalvojumiem savākšanas infrastruktūras kopīga lietošana nav faktiska atsacīšanās no kapacitātes par labu jaunajiem konkurentiem. Reāli kopīga lietošana nemazina tās savākšanas kapacitāti, jo tā ir atkarīga no licencēto iepakojumu apjomiem, ko ikkatra savākšanas sistēma paziņo saviem savākšanas partneriem, tādējādi ņemot vērā licencēto iepakojumu apjomu pieaugumu katrā savākšanas teritorijā. Tādējādi — kā minēts šī sprieduma 139. punktā —, prasītājai savākšanas kvotas ievērošanai savākšanas process ir jāpieskaņo jaunām vajadzībām, piemēram, lūdzot partnerus palielināt konteineru kapacitāti vai biežāk nodrošinot to iztukšošanu.

142 Rezultātā arguments par papildu licencētajiem apjomiem, ko iegūst cita savākšanas sistēma, ir jānoraida.

143 Otrkārt, ar argumentu par daļēju prasītājas uzstādīto savākšanas iekārtu izmantošanu no to sistēmu puses, kurām pašām ir sava savākšanas infrastruktūra, nevar apstrīdēt apskatāmā pienākuma samērīgumu. Tā — kā tas izriet no atsevišķiem dokumentiem lietas materiālos — prasītājai apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā noteiktais pienākums konkurējošām sistēmām, kuras lūdz daļēji izmantot savākšanas infrastruktūru, nepiešķir tiesības piesavināties iepakojumu apjomu, kas atbilst visam tirgū sastopamo, tām pienākošos licencēto iepakojumu kopumam. Gluži otrādi, konkurējošām sistēmām iepriekš ir jādara zināma tām pienākošos licencēto iepakojumu daļa, attiecībā uz kuru tās vēlas kopīgi lietot [savākšanas infrastruktūru], un tikai šī daļa tiek ņemta vērā, sadalot savākto iepakojumu. Turklāt jānorāda, ka šo iespēju pagaidu

noregulējuma tiesvedības ietvaros Vispārējā tiesā piedāvāja prasītāja un Komisija tai piekrita.

144 Attiecībā uz prasītājas apgalvojumu, ka kopīga savākšanas infrastruktūras lietošana, daļēja vai pilnīga, nerada reālu cenu konkurenci, ir jāatgādina, ka ar apstrīdēto lēmumu prasītājai ir ļauts samazināt partnerlīgumos paredzēto atlīdzību. Tā konkurenti uzņemas gan ar savākšanas konteineru un maisu nodošanu saistītos izdevumus, gan arī tos, kas saistīti ar iepakojumu savākšanu no mājsaimniecībām un lietotājiem ar līdzīgu iepakojumu apjomu, un tiem pienākošos licencēto iepakojumu transportu. Protams, šis apstāklis, no atsevišķu izdevumu viedokļa, nostāda tādā pašā situācijā kā prasītāja. Tomēr, ņemot vērā iespējamās atšķirības attiecībā uz sistēmas organizēšanu un pārvaldi, rentabla materiālu reģenerācija un tirdzniecība, kā arī dažādu uzņēmumu tirdzniecības politika nevar izslēgt cenu konkurenci.

145 Attiecībā uz apskatāmā pienākuma nepieciešamību no apstrīdētā lēmuma 290. un 293. apsvēruma izriet, ka, ja šāda pienākuma nav, tad prasītāja būtu spējīga mēģināt kontrolēt savākto iepakojumu sadali, piesavinoties daļu no iepakojuma, kas tai reāli nepienākas. Pat ja prasītāja ir piedāvājusi citu sadales metodi, kas balstīta uz katru gadu iepriekš noteiktu pieņemšanas kapacitāti atkarībā no gaidāmajiem licencētajiem apjomiem, tai nav izdevies pierādīt, ka pastāv citi pasākumi, kuru dēļ šis pienākums būtu lieks. Faktiski, tā kā prasītājas stāvoklis tirgū ir stabils, tad tās piedāvātā sadales metode neļautu mainīt ik gadu pieprasītos apjomus, mākslīgi palielinot gaidāmos licencētos daudzumus un tādējādi vājinot konkurējošo sistēmu stāvokli un samazinot daļu no konkurentu rīcībā esošajiem konteineriem. Kā savos procesuālajos rakstos norādījusi Komisija — un prasītājai nav izdevies apstrīdēt šo argumentu —, konkurējošās sistēmas no savas puses, savukārt, pieprasītos daudzumus mēģinot palielināt, kas rada sacīksti konkurējošo sistēmu starpā, it īpaši ekonomiski pievilcīgos reģionos, kuros prasītājai ir ļoti stabila pozīcija, ņemot vērā tās stabilo stāvokli tirgū. Turpretī apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā paredzētā sadale ir pamatota ar piemērotām,

objektīvām un uzticamām metodēm, kas aizsargā jauno konkurentu intereses, visādā ziņā ievērojot prasītājas stāvokli tirgū.

146 Rezultātā nav neviena cita pasākuma, kas ļautu tikpat efektīvi izvairīties no konkurences izskaušanas vertikālā tirgū. Tādēļ apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā minētais pienākums ir vajadzīgs sasniedzamā mērķa sasniegšanai (šajā ziņā skat. iepriekš minēto Tiesas spriedumu lietā *Käserei Champignon Hofmeister*, 66. punkts, un 2002. gada 10. decembra spriedumu lietā C-491/01 *British America Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, *Recueil*, I-11453. lpp., 139. punkts).

147 No visa iepriekš minētā izriet, ka ar apskatāmo pienākumu netiek pārkāpts samērīguma princips, jo tas ir pasākums, kas piemērots ar apstrīdēto lēmumu sasniedzamā mērķa sasniegšanai, proti, izvairīties no konkurences ierobežojumiem mājsaimniecību radīto iepakojumu likvidēšanas sistēmu tirgū un tiem sekojoša pieprasījuma pēc savākšanas un šķirošanas pakalpojumu samazināšanās, un ka tas nepārsniedz to, kas vajadzīgs, lai šo mērķi sasniegtu.

148 Arguments, kas saistīts ar *ARA* sistēmas efektivitātes zudumiem, kas it kā izriet no tā, ka, kopīgi lietojot savākšanas infrastruktūru, prasītājai nav ļauts novirzīt atsevišķus izdevumus konkurējošām sistēmām un savākšanas partneriem, šo secinājumu nekādā mērā neietekmē. No vienas puses, attiecībā uz sistēmiskajām izmaksām saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 139. un 304. apsvērumu tās rodas, ieviešot *ARA* sistēmu, un atbilst minētās sistēmas īpatnībām. Kopīgas lietošanas infrastruktūras gadījumā prasītāja nav pierādījusi, ka konkurenti, kuri gūst labumu, kopīgi lietojot savākšanas infrastruktūru, gūst labumu no visas *ARA* sistēmas kopumā savas ar atkritumu likvidēšanu saistītās darbības attīstīšanai. Savukārt vēl jo vairāk var iztēloties, ka, pamatojoties uz

savākšanas infrastruktūras kopīgu lietošanu, konkurenti ieviesīs savas tehnoloģijas atkritumu likvidēšanai. Tādēļ tas, ka prasītājai ir jāuzņemas šīs izmaksas, nekādi neapdraud *ARA* sistēmas efektivitāti un tāpēc nav pamatoti tās novirzīt trešām personām. No otras puses, attiecībā uz izmaksām, kas radušās, kopīgi lietojot savākšanas infrastruktūru, ir jānorāda, ka prasītājai nav izdevies pierādīt, cik lielā mērā kopīga savākšanas infrastruktūras lietošana maina cenu par savākto iepakojumu kilogramu. Tāpēc nevar konstatēt, cik lielā mērā tiktu samazināta *ARA* sistēmas efektivitāte, ja prasītāja nevarētu šos izdevumus novirzīt trešām personām.

149 Tādējādi šis pamats ir noraidāms.

Par sesto pamatu, kas saistīts ar pretrunām apstrīdētā lēmuma rezolutīvajā un motīvu daļā

Lietas dalībnieku argumenti

150 Prasītājas skatījumā pastāv pretruna starp apstrīdētā lēmuma 301. un 313. apvērumu un tā rezolutīvo daļu, it īpaši 3. panta b) punktu. Šajā pantā neesot ietverta iespēja uzlikt pienākumu tad, kad konkurējošās sistēmas nepieprasa kopīgi lietot savākšanas infrastruktūru, un tajā neesot nekādas norādes attiecībā uz brīdi, kas šis pienākums būtu nosakāms. Tā turpina, ka apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa būtu jāgroza tādējādi, ka no tā teksta būtu skaidri redzama saikne starp pienākuma par iekārtu kopīgu

izmantošanu noteikšanu un brīdi, kad šis pienākums būtu jāizpilda. Prasītāja secina, ka apstrīdētais lēmums neesot pietiekami precīzs un loģisks.

151 Komisija apstrīd visus prasītājas izvirzītos argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

152 Jāatzīst, ka, lai arī ir tiesa, ka apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā ir paredzēts, ka prasītāja "nepieprasīs no savākšanas uzņēmumiem tai iesniegt apstiprinājumu, ka iepakojuma apjomam, kas atbilst *ARA* sistēmas daļai no visa sistēmām piešķirtā mājsaimniecību radītā iepakojuma apjoma noteiktām materiālu kategorijām", tomēr saskaņā ar judikatūru lēmuma rezolutīvā daļa ir jāinterpretē to pamatojošu iemeslu kontekstā, proti, šajā gadījumā apstrīdētā lēmuma 301. un 313. apsvēruma kontekstā (šajā ziņā skat. Pirmās instances 1998. gada 15. septembra spriedumu apvienotajās lietās T-374/94, T-375/94, T-384/94 un T-388/94 *European Night Services* u.c./Komisija, *Recueil*, II-3141. lpp., 211. punkts). Taču no apstrīdētā lēmuma 301. apsvēruma izriet, ka, "ja konkurējošā sistēma nepieprasa kopīgu lietošanu, bet ievieš savu savākšanas infrastruktūru, pienākumi netiek noteikti", un 313. apsvēruma — "atlīdzība tiek samazināta tikai tad, ja konkurējošā sistēma pieprasa kopīgu lietošanu attiecīgajā savākšanas reģionā, un tikai sākot no sistēmas akreditēšanas brīža".

153 Tāpat, lai ir tiesa, ka apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā ir norādīts, ka "šo pienākumu nosaka visiem savākšanas uzņēmumiem, ar kuriem *ARGEV* ir noslēgusi

partnerlīgumu", tomēr saskaņā ar šī sprieduma 152. punktā minēto judikatūru šī minētā panta daļa arī ir jāinterpretē apstrīdētā lēmuma 292. apsvēruma kontekstā. Šajā apsvērumā ir precizēts, pirmkārt, ka šis pienākums attiecas uz visiem uzņēmumiem, kas noslēguši partnerlīgumu ar prasītāju, neatkarīgi no tā, vai ir dota piekrišana kopīgai infrastruktūras lietošanai, turklāt ar to ir domāts tos mudināt noslēgt līgumus ar konkurējošām sistēmām un, otrkārt, ka apstrīdētā lēmuma 3. panta b) punktā paredzētais pienākums ir saistošs gadījumā, kad konkurējošā sistēma pieprasa savākšanas infrastruktūras kopīgu lietošanu saskaņā ar minētā lēmuma 3. panta a) punktu.

154 Rezultātā pretēji prasītājas apgalvotajam apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļā, to lasot kopā ar tā apsvērumiem, skaidri un precīzi ir norādīts, ka, no vienas puses, apskatāmais pienākums ir spēkā tikai tad, kad konkurējošā sistēma pieprasa kopīgu savākšanas infrastruktūras lietošanu, un, otrkārt, tam nozīmīgais datums ir sistēmas akreditēšanas datums. Tādējādi šis pamats ir jānoraida un arī prasība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

155 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs un Komisija, kā arī *EVA* un *BAA* ir prasījušas tai piespriest atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tad tai ir jāpiespriež segt savus izdevumus, kā arī atlīdzināt Komisijas un *EVA* un *BAA* tiesāšanās izdevumus, ieskaitot izdevumus par pagaidu noregulējuma tiesvedību.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (otrā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) *Altstoff Recycling Austria AG* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas, *EVA Erfassen und Verwerten von Altstoffen GmbH* un *Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte* tiesāšanās izdevumus, tai skaitā tos, kas attiecas uz pagaidu noregulējuma tiesvedību.

Pelikánová Jürimäe Soldevila Fragoso

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2011. gada 22. martā.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture . . . . . II - 981

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi . . . . . II - 993

Juridiskais pamatojums . . . . . II - 995

Par pirmo pamatu, kas saistīts ar EKL 81. panta un Regulas Nr. 17 2. panta pārkāpumu . . II - 997

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 997

Vispārējās tiesas vērtējums . . . . . II - 998

Par otro pamatu, kas saistīts ar partnerlīgumu saderīgumu ar Regulas Nr. 2790/1999 noteikumiem . . . . . II - 1009

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 1009

Vispārējās tiesas vērtējums . . . . . II - 1010

Par trešo pamatu par apstrīdētā lēmuma 2. un 3. pantu, ar kuriem netiek ievērota *essential-facilities* doktrīna . . . . . II - 1015

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 1015

Vispārējās tiesas vērtējums . . . . . II - 1016

Par ceturto pamatu, kas saistīts ar apstrīdētajā lēmumā minētajiem neizpildāmajiem pienākumiem . . . . . II - 1019

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 1019

Vispārējās tiesas vērtējums . . . . . II - 1020

Par piekto pamatu, kas saistīts ar samērīguma principa pārkāpumu . . . . . II - 1025

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 1025

Vispārējās tiesas vērtējums . . . . . II - 1027

Par sesto pamatu, kas saistīts ar pretrunām apstrīdētā lēmuma rezolutīvajā un motīvu daļā . . . . . II - 1033

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 1033

Vispārējās tiesas vērtējums . . . . . II - 1034

Par tiesāšanās izdevumiem . . . . . II - 1035